

Příloha 1: Ideoluzije

DE NACHTWACHT

Če vam povem eno zgodbo, mi ne boste verjeli, ker ji še sam ne verjamem, ker se mi zdi neverjetna, toda zgodila se je meni in bil bi nor, če sebi ne bi verjel, zato jo bom povedal še vam, pa se sami odločite, kako in kaj bo z vašo vero v mojo pripoved. Če mi boste verjeli, se boste zabavali, če mi pa ne boste, ste le nejeverni Tomažki in pojdite brat enciklopedije, ker ste dolgočasni in duhamorni, ker ne znate cenit zgodbe in nasploh predstavljate tveganje za celo družbo, prekleti azgodbisti.

No, bilo je približno takole, da sem se lansko poletje, pred recimo sedmimi, osmimi meseci, potepal po Amsterdamu. Sam, z nekaj denarja, dovolj za en teden, potem sem šel na vlak in domov, vendar je malo, malo, malo manjkalo, pa se ne bi nikoli vrnil in vi tega ne bi brali in od tega trenutka dalje bi bil svet popolnoma drugačen. Toda ni, točno tak je, kot pač je.

Amsterdam je lepo, izmišljeno mesto. Prosim vas, ste ga že kdaj videli? Kulisa pri kulisi, kot v starih filmih, prav nič ni resnično, le mogoče smrdljiva voda, na kateri vse skupaj plava. Malo je podoben Benetkam, vendar je veliko manj golobov in podgan, kar je meni izredno všeč, ker golobov ne prenesem, ker so leteče podgane; čeprav do podgan nimam tako odklonilnega stališča, pa jih nimam ravno rad, bolj bi rekel, da mi je vseeno zanje, dokler ne letajo pod mojimi nogami in kljuvajo drobtin, ki padajo na tla z mojega hotdoga. Ja, tiste klavstrofobične,

ponarejene hiše, pa iz koga se vi norca delate, mislite, da bom res verjel, da bi kdo prostovoljno živel v nečem tako ozkem? Kot bi vsak dan iz službe prišel spat v tretje nadstropje ritne luknje. No, no, morda malce pretiravam, saj so videti kar luškano, kar je logično, ker so vse kulise ponavadi luškane. Če ne bi hoteli, da izgleda luškano, potem ne bi delali kulis, ampak bi postavili prave lesene barake, pa bi jih brigalo za videz. Tako pa sumim, da so te stare barake postavljene za temi kulisami in notri snamejo nori Nizozemci maske in postanejo troli in čarovnice.

Potem, nadalje, dokaz številka dve. Veste, ko se sprehajate po pravih mestih in gledate izložbe, pa so notri klobuki, ki jih nosijo tiste lutke, ki se zdijo nekaterim grozne, meni pa prav prijetne, oblečene v vse, kar pač notri prodajajo, pa recimo čevlji, pa ne vem kaj še vse, veliko stvari, vendar običajnih, v normalnih mestih namreč ni izložbe, pred katero bi se človek vsaj za trenutek pomudil, ker so aranžerji povečini debili in ne znajo napraviti interesantne vitrine. Naj grejo v izmišljeno mesto in pogledajo, kako to tam počnejo. V vsaki tretji izložbi, ki sem jo videl, je stala napol gola ženska in me poželjivo gledala. Nekajkrat me je zanimalo, kaj pravzaprav prodaja, vendar nisem nikoli zbral poguma, da bi si to tudi od blizu ogledal. Pa saj so bile nekatere prav ogabne, vendar nekaj tudi takih, da mi je pri priči moral vstati. No, da zaključim argument, mislite, da je res možno, da po izložbah nekega mesta visijo gole ženske in te poželjivo gledajo?

Tretjič. V trgovinah prodajajo droge.

Torej, lansko poletje sem en teden prebil v mestu, ki sploh ne obstaja, zatorej ni čudno, da tudi moja zgodba ni ravno resnična.

V muzeju sem videl Rembrandtovo Nočno stražo, vendar po mojem mnenju ni nič posebnega, tako da sem se moral

čuditi množici ljudi, ki so ob njej cedili slino. Nekam pretemna za moj okus, in čeprav sem ujel košček pogovora, ki mi je razložil, da je pravzaprav potemnela, mi je bilo to prav malo mar, ker tudi svetla ne bi bila kaj prida. Nisem sicer likovni kritik, toda zdelo se mi je pomembno, da to povem, ker sem že tam hotel nekomu to povedati, pa sem se bal, da me bo kdo zaradi tega pretepel, ker točno vem, kaj lahko naredi človek z ranjenim ponosom. Ponosni pa so, ti nori Nizozemci, na tega Rembrandta. No, torej, slika ni nič posebnega, in to zdaj veste, vsi tisti, ki se ne strinjajo z mano, se motijo, vsem ostalim pa sem zdaj dal dovoljenje, da na glas povejo, da je slika bedna. Kdo je z mano?

Muzeji. Kamorkoli grem, grem v muzej, ker se počutim primoranega to storiti. Kultura in to, saj sem razgledan in ljubim umetnost, toda vedno ko pridem iz muzeja, se počutim nategnjene, ker nisem doživel tega, kar sem mislil, da bom doživel, ko sem vanj vstopil. Pa ne, da bi zdaj pričakoval katarze od vsakega koščka umetnosti v vitrini, pred katerega se bom postavil, toda vedno pričakujem vsaj malo razsvetljenja. Pa ga ni, noter stopim butast, ven pridem butast, z malce obširnejšim kulturnim cv-jem, koga pa to sploh briga?

Z zemljevidom v roki sem se pojal po strogem centru in skušal s pogledom oplaziti kakšno zanimivost, pa jih je bilo bolj malo. Mislim, da so tam vsi zaradi drog in kurb, pa se jim tako ali tako ne splača vlagati denarja v »zanimivost«. Kaj ti bojo palače in katedrale? Če si zadet, lahko strmiš tudi v ulično svetilko, pa zna biti zanimivo.

Pogovarjal sem se z živo mejo. V kampu sem jo srečal in se ji predstavil. Vprašal sem jo, kako kaj stoji, pa je rekla, da dobro, potem sem pohvalil njeno pričesko in je zardela. Naslednji dan sem se počutil kot idiot in upal, da me ni nihče videl. Pa saj je tako vseeno, kdo bi se pa sploh zanimal zame?

Te zadnje besede sem moral oh pošteno pogoltniti, še preden sem šel drugič spat.

Ja, v mesto sem prišel zgodaj zjutraj. Najprej sem se prepričal, ali obstaja, in sklenil, da ne. Potem sem šel takoj v muzej, da bi se otresel občutka prikrajšanosti, ker sem šel na počitnice v neko izmišljotino, a sem vam že povedal, da potem ni bilo nič boljše, mogoče malo slabše, ker sem preveč pričakoval od Nočne straže. Nazaj grede sem se ustavil v Smart Shopu, pametni trgovini, in v luči vsega danes jim dam kar prav, ljudje smo neumni, pametni smo šele zadeti, vendar nam je takrat tako vseeno. Kupil sem si nore gobe in jih jedel na poti proti kampu. Ni se mi uspelo prijaviti, ker sem se zaklepetal, tako da sem moral spati zunaj ob ograji, pa še to srečo sem imel, da me ni nihče videl, ker v vlemestih krađejo kot srake, in ni vrag, da me ne bi ukradli, če se ne bi skrbno zakamufliral. Zbudil sem se praznoglav in šel na trajekt, v center in v coffeeshop na džojnt. O tem ne bom povedal nič več, ker je dolgočasno.

Centraal station. Niste prebrali pravilno, ker ni v angleščini. Centraal štacjon se pravilno reče, vsaj tako sem slišal. Velika stavba, kjer so vlaki, tramvaji, avtobusi in dva trajekta, da vozijo ljudi naokoli. Vedno je polno naroda, ker narod vedno kam potuje. Moraš se paziti žeparjev, ker so res veliki mojstri in ti lahko menda ukradejo celo tatu. Polno je tudi beračev, ki prosijo za drobiž. O njih nimam mnenja, le nikoli ne bi bil rad v njihovi koži, ampak to vam je menda vsem jasno, dosegli smo konsenz, super.

Nizozemci so sicer prijazni ljudje, čeprav so v resnici troli in čarovnice, kar se dobro vidi, ko so pijani, ker postanejo sitni in težki, pa grozeče mrščijo obrvi proti tebi, tako da vedno misliš, da boš tepen. Pretepom se mi je uspelo izogniti, toda nekaj sem jih vseeno videl. Ne vem natančno, kaj občutim, ko gledam dva človeka, ki se tepeta, toda ni mi prijetno, zato

grem raje stran. To je najbrž tudi najbolj racionalno, kar lahko storim, zato sem nase ponosen, čeprav bi kdo lahko trdil, da sem reva.

Ves dan sem prebil v coffeeshopih in kadil skank in hašiš. Po desetih džojntih je vse bolj zanimivo, ali pa bolj dolgočasno, kakor vzameš. Hotel sem si naročiti tudi pivo, vendar sem vedel, da potem ne bom za nikamor, zato ga nisem. Mikal me je tudi piškot. Ne vem, zakaj ga takrat nisem pojedel, morda bi bilo potem vse drugače.

Aja, v muzeju sem videl tudi veliko nezanimivih stvari, da sem moral kasneje pogledati v brošuro, če sem se jih hotel spomniti.

V enem coffeeshopu sem se zadebatiral z neko Angležinjo, debelušno malo rdečelasko, ki pa mi je bila kar simpatična. Tudi je potovala sama in sproščeno sva se pogovorila o bonusih in malusih solo potepanja. Ugotovila sva, da je v redu, ker odgovarjaš samo zase, in ni v redu, ker ti je včasih dolgčas. Povedal sem ji, da sem prejšnji dan pojedel gobe, in sumničavo me je pogledala, ali je z mano vse v redu. Sicer sem mislil, da ni, vendar sem ji rekel, da je, ker nisem hotel, da jo skrbi zame. No, logika na mehkih drogah je malokrat sploh logika, tako da ne vem natančno, zakaj sem se zlagal. Hotel sem se počutiti v redu, a se v resnici nisem, ker so mi možgani delali malce po svoje, to sem čutil, moj vpliv nanje se je malce zmanjšal. Vedel sem, da bo minilo, in res je, ali pa sem se samo privadil. Ko sem ji rekel, da sem v redu, sem se takoj počutil bolje. Šla je na vece in jaz sem zbežal, zakaj, pa ne vem.

Ustavil sem se pred trgovino s spominki in se spraševal, ali bi si kdo želel, da mu prinesem kakšnega. Magnet za na hladilnik, pepelnik – list marihuane, značke in šale, kape, nogavice. Sama šara, več ali manj, toda kupil sem si obesek za ključke, ki je izgledal kot nora goba, in ga uporabljam še danes. No, visi

mi s ključev, o kakšni uporabnosti pa raje ne bi. Za nikogar drugega nisem kupil nič, ker si ni nihče ničesar zaslužil.

Obtičal sem, z razbolelimi nogami, sredi red light districta. Zagledal sem se v neko prostitutko, ki mi je bila izredno všeč, ona pa je žalostno zrla malo vame, malo v zvodnika. Zvodnik je neprijetno bolščal vame, kot bi mu delal izgubo, ker sem tako zastoj strmel v njegovo blago. Hej, nisem ga jaz postavil v izložbo, tako da lepo prosim, če jezno gledaš nekoga drugega. Počasi mi je pričel iti na živce, tako da sem šel, čeprav nerad, stran.

Razmišljal sem, da bi spet pojedel gobe, vendar ne tako močne kot dan prej.

Nobenega Pizza Huta nisem našel, le en kup italijanskih picerij, ki so jih vodili razni Albanci, Madžari in Srbi, pa noben Italijan, tako da sem dvomil v njihovo avtentičnost, zato jih nisem obiskoval. Pizza Hut mi je všeč že od nekdaj, vedel sem pa samo za tistega na Centraal štacionu, tako da sem odpeketal tja. Sonce je že zahajalo (o kakšnih hribih tam ni govora, kar je smiselno, saj bi si bilo hrib težko izmisliti) in na vse je legla rdeča svetloba, tako da so tudi normalne ženske izgledale kot kurbe, tipi pa kot zadovoljne stranke.

Povsod je polno zadetih Angležev, Italijanov in Nemcev. Pijan ni nihče, ker ga pijejo lahko doma, zato pa so vsi na skanku in hašišu, precej pa jih je tudi na gobah, tako da se jim moraš hočeš nočeš smejati, ker so smešni. Na Centraal štacionu sta se dva modela zagledala vame in počutil sem se nelagodno, ker sem se spomnil, da je v Amsterdamu tudi veliko gejev, s tem pa nisem hotel imeti opravka. Toda ko sem šel mimo njiju, sem videl, da jima pogleda nepremično strmita, jaz sem se le po naključju znašel pred njima. Tako da nisem pripisoval preveč pomena niti naslednjemu, ki je strmel vame. Neki star črn klošar me je gledal v oči, ko sem hodil proti Pizza Hutu,

in z vsakim korakom, ki sem ga naredil, so se njegove že tako velike oči še razširile in kmalu sem strmel v dve beli krogli, katerih uniformnost je kazila le črna pika na sredi. Zmrazilo me je po hrbtu.

Ta je nedvomno gledal naravnost vame, in ko sem stal dva koraka pred njim, sem se moral ustaviti, saj me je njegov pogled zadržal na mestu. Tako je on naredil dva koraka, se postavil ped pred mojim obrazom, da sem razločno videl vsako brazdo na tem starem obrazu, da sem vonjal postano sapo, ki jo je pihal vame in nisem mogel storiti ničesar, obstal sem kot vkopan in čakal, da me vpraša za drobiž, da mu ga lahko dam in se bom smel premakniti. Ni me vprašal za drobiž.

Pomislim sem na angleško rdečelasko in se kar malce zasekiram, ker sem ji ušel, saj je bila prijetna, in bog ve kaj bi se lahko izcimilo iz tega, če ne bi pobegnil. Zagotovo se ne bi zgodilo to, kar se je zgodilo naslednji hip.

Meni nič tebi nič je črnc padel na kolena, in še preden sem si lahko nadel začuden obraz, je na vse grlo zakričal.

Oziral sem se naokoli, malce prestrašeno, s ponarejenim nasmeškom, malce začudeno, mimoidoči so me gledali, mene in starca, nihče se ni ustavil.

Zakričal je še enkrat in tedaj sem razločno slišal, kaj je rekel.

Še vedno se ni nihče brigal za naju, toda udobno sem se počutil v tolikšni množici, saj me ne more recimo zaklati kar vsem na očeh.

Zakričal je tretjič in vstal.

Mesija!

Kaj?

Mesija!!

Razumem.

Mesija!!!

Kdo, jaz?

Prijel me je za roko in z gnusom sem se hotel odmakniti, vendar je bil njegov prijem jeklen, pa se nisem mogel. Solza mu je spolzela po licu in zagledal se je vame z nasmehom, da je razkril vse svoje gnile, rumene, škrbaste zobe. Nisem mogel odvrniti pogleda. Razumem angleško, zato sem ga razumel.

Ljubim te.

Peder, sem vedel, zdaj sem ga pa najebal, hotel sem zakričati, vendar je z mojega obraza prepoznal, kaj sem pomislil, in je takoj krčevito odkimal z glavo.

Ne, ne, ne!

Zasmejal se je na glas.

Gospod, najsrečnejši človek na svetu sem!

Dobro zate, sem pomislil, rekel mu nisem še niti besede.

Čakal sem vas, oh, kako dolgo sem vas čakal, vsak dan, vsak svoj sleherni dan prebijem tu, na tem mestu, in vas čakam.

To bo pomota, sem si rekel, z nekom me je zamenjal, in od-dahnil sem si.

To bo pomota, sem mu rekel.

Ne, ne, ne! Ni pomota, nobena pomota ni, prav vas sem čakal in čakal in zdaj sem vas dočakal, veste kako sem srečen?

Hotel sem ugovarjati, kaj reči, kaj storiti, toda črni možakar je že pričel poplesovati okoli mene, smejal se je na ves glas in solze so mu drle po licih. Prikaz nepopisne sreče me je oropal odziva, z odprtimi usti sem le spremljal dogajanje okrog sebe. Vedno več ljudi se je zanimalo za naju.

Pridi z mano.

Aha, in to je to. Zdaj me bo poskušal zvleči nekam na samo, kjer me bo zaklal ali še kaj hujšega. Čeprav se točno spominjam, da sem si to rekel, vem tudi, da si hkrati nisem verjel. Ni se mi zdelo verjetno, da bi najprej pred celo postajo izkazoval ljubezen do mene, potem pa bi mi na samem škodoval. Zato nisem odkimal, vendar tudi nisem prikimal.

Spet sem pomislil na Nočno stražo in rdečelasko, pa na tisto kurbo, ki sem jo gledal, in na njenega zvodnika. Pa na Vondelpark, ogromen zelen park zraven muzeja, kamor sem šel na džojnt. Lep park, zelen in z veliko vode, prijeten. Prijeten. Čeprav je črnc izgledal obupno in ostudno, bi, če bi me kdo takrat vprašal, kakšen se mi zdi, brez pomisleka odgovoril – prijeten. Ni bil simpatičen, izgledal je grozno, toda, ne vem, zakaj, nedvomno je bil prijeten.

Pridi z mano, in zgrabil me je za rokav. Nisem se mu iztrgal in ni se čudil temu, kot bi vedel, da bom šel z njim. Res sem šel. Skoraj tekkel je in jaz sem skoraj tekkel z njim, čez postajo, čez most, na glavno ulico, po glavni ulici, na Dam, kjer je bilo (Benetke!) ogromno golobov, vendar nič podgan, tam mimo Madame Tussaud v ulico, polno trgovin in ljudi, nasploh je bilo povsod ogromno ljudi, čeprav je bila ura že skoraj pozna in so se trgovine zapirale, glasovi vseh jezikov, ljudi vseh narodnosti, en velik, zajeten človeški narod, ki se kot eno giblje po tej deželi. Nikjer nikoli in počne kdo ve kaj, med vsemi njimi pa jaz in črnc, ki se je prešerno smejal in tekkel in me vlekel za sabo, tako da sem za njim tekkel tudi jaz, mimo cerkve, še naprej, na Rembrandtov trg, kjer je Smokey, zanikrn coffeeshop, kjer sem dopoldne komaj skadil džojnt, preden sem se odsvaljkal naprej, pa potem še dalje v predele, ki mi niso bili več znani. Kulise so se počasi pričele umikati, se zmanjševati in gršati, tako da so postajale že skoraj prozorne in sem lahko skozi njih vedno bolj razločno videl tiste grde lesene barake, ki so jih v centru kulise skrivale. Sem vedel! Samo še čarovnice in trole sem hotel uzreti skozi okna, vendar ni bilo nikjer nikogar, le kakšen sekunden obris, ki mi ni dal jasno vedeti, ali gledam človeka ali pošast. Moj vodič pa se ni nehal smejati, kar smejal se je, ljudem, ki jih je videl, pa je s pogledom ošinil mene in se mi smejal, pa se smejal

samemu sebi in hišam in kanalom in vodi in golobom in cerkvam in »znamenitostim« in parkom in ograjam in čolnom in izložbam in kurbam in njihovim zvodnikom, vsem se je smejal, tako da sem se kmalu zalotil, da se smejim tudi sam. Zabavno je bilo.

Ta del mesta, kjer sva tekla takrat, mi je bil veliko bolj všeč. Ni bil izumetničen in ponarejen, resničnost vsega je bila očitna in počutil sem se bolj dejanski. Ni bilo vse okrančljano in prirejeno za turiste, to je bil kraj, kjer so ljudje dejansko živeli in se niso le pretvarjali da živijo, dokler jih kdo gleda. Take stvari sem hotel od potovanja, stvari, ki bi mi malce ukrivile pogled na svet in me razsvetlile. To je bil muzej, ki sem ga vedno hotel videti, pa do tedaj nikjer ni bilo zmešanega črnca, da bi bil moj kustos.

Utrudila sva se oba in tek nama je vedno bolj zastajal, vsaj tako se mi je zdelo, in ko sva bila že globoko v neznanem, je sledil še ciljni šprint. Na vso moč, z zadnjimi močmi, sva se povzpela po stopnicah, skoraj vdrla vrata, ne da bi pozvonila, in tekla skozi pritličje po še enih starih zmajanih stopnicah v prvo, drugo, tretje, četrto, peto ali pa četrto nadstropje, ne vem več točno. Tam do vrat, kjer sva končno obstala in kjer me je v bežni luči neonske svetilke, ki so jo obletavali komarji, še enkrat premeril od glave do pet.

Res si ti, o moj bog, res si ti!

Ničesar nisem rekel.

Potrkal je na vrata in za njimi so se zaslišali težki koraki. Odprla so se, vendar malo, in ven je pokukal par prav takih črno-belih oči, kot jih je nosil starec ob meni. Spet so se zaprla in zaslišal sem rožljanje verižice. Med odpiranjem se je ven usul plaz nekega čudnega jezika, menil sem, da kletvic. Sklepal sem, da žena ni vesela svojega norega moža, ki ji verjetno vsak dan pripelje kakšnega tujca in ji govori, da je mesija.

Chamka, jo je pomiril. Z roko je pokazal name in njene besne oči so povsem počasi pripotovale do mojega obraza. Nato pa so se razširile, iz pljuč ji je ušel vzdih presenečenja in okamenela je. Pogledal sem črnca, ta se je spet zasmejal na ves glas, iz srca se je nasmejal reakciji svoje žene. Šele tedaj se je tudi z rameni obrnil proti meni in mi ponudil roko.

Desmond.

Tudi jaz sem se predstavil, vendar mi je na ustnice položil umazan prst in rekel, da se imenujem Mesija in naj svoje ime kar pozabim. Nisem ga pozabil, vendar ga nisem več omenjal. Nisem se hotel oblizniti, vendar sem se in se skremžil nad neprijetnim okusom.

Chamka je še vedno strmela vame, tudi njej so v oči stopile solze.

Počutil sem se, hja, kaj pa vem, kako sem se počutil, zanimivo, odtrgano, noro. Zabaval sem se, o kakšni nevarnosti ni bilo ne duha ne sluha.

Spet neznan jezik, zdelo se mi je, da jo je oštel, pa se je odmaknila od vrat in vstopila sva.

Nočna straža, rdečelaska, kurba in zvodnik. Park, coffeshopi, kulise. Pijane čarovnice in troli. Ne verjemite mi, ker lažem tudi samemu sebi.

Ampak to se je pa res zgodilo.

Stopil sem v čedno stanovanjce, in navsezadnje Desmond ni bil klošar, čeprav je tako smrdel in izgledal. Chamka je bila spodobna, priletna, črna, debelušna gospodinja. Oba sta bila prijetna in tudi stanovanje je bilo prijetno. Ne pretemno ne presvetlo, pod je pokrival mehak tepih oker barve in sezul sem se, ker sem se bal, da ga bom umazal.

Dvignil sem pogled in se zagledal v Nočno stražo. Te ni naslikal Rembrandt, v spodnjem desnem kotu je malce nerazločno pisalo Desmond, sicer pa je bila podobnost s sliko kar očitna.

Nato se mi je zvrtilo in razumel sem Desmonda in Chamko. Na originalni sliki je ničkoliko obrazov in tudi na tej jih je bilo ničkoliko. Toda Rembrandt je naslikal različne obraze – od tistega, ki je povedal, da je potemnela, sem slišal tudi, da so veljaki tistega časa plačali, naj nariše njih. No, jaz nisem Desmondu nič plačal, in vendar so bili vsi obrazi na tej Nočni straži identični drug drugemu, vsi enaki in vsi brez izjeme moji. Moj obraz drug pri drugem, ta s klobukom in sabljo, tisti zadaj, ta iz profila, drugi prekrit. Moj obraz. Tu ni bilo nobenega dvoma. Pogledal sem ju in Desmond se je smejal, Chamka je še vedno stala nepremično in tudi oči se ji niso premikale.

Nisem razumel in še danes pravzaprav ne razumem.

Spregovoril je Desmond.

»Že celo življenje te sanjam, Mesija, in vedel sem, da me boš nekoč obiskal.«

Chamka se je zastrmela vame in se nelagodno nasmehnila. Kasneje mi je, ko sva bila sama in mi je skuhalo kavico, povedala, da je vedno mislila, da je Desmond zmešan, toda zaljubila se je vanj in ljubezen je slepa, poleg tega pa je bil premožen in je lahko v nedogled preživel njo in njun zarod.

Tudi jaz sem bil takrat prepričan, da je Desmond zmešan kot jagodni sorbet, toda svojega obraza nisem mogel zanikati. Povsod je bil in Chamka mi je pokazala še ničkoliko skic, risb, karikatur, ki jih je hranil v mapi, na vseh je bil moj obraz, ožarjen nekje s svetniškim sijem, nekje smejoč se, drugje namrščen, vsaka moja poteza zarisana s kirurško natančnostjo, in nemogoče je bilo, še vedno je, da bi bil to kdo drug. Bil sem jaz, in če mu gre verjeti, me je sanjal že v zibelki.

Nisem vedel, kaj naj si mislim, zato si nisem mislil ničesar.

Desmond je Chamki pokimal, se obrnil in odšel iz stanovanja. Ostala sva sama. Skuhala mi je kavo in pokazala mapo mojih obrazov.

Sedela sva za mizo. Vprašal sem jo:

»Kaj pa zdaj?«

Skomignila je z rameni, vendar ni bila iskrena, kot sem izvedel malce kasneje. Vedela je, kaj pa zdaj, in že takrat se mi je to zdelo, saj je pogledovala na uro in si mela roke.

»Si poročen?« me je vprašala in moral sem se zasmejati. Jaz pa poročen, šala stoletja. Odkimal sem. Ženske imam rad, vendar ne toliko, da bi se s katero poročil, saj nisem pes, da bi se dal na povodec, in nisem toliko monoton, da bi vseskozi seksal z isto.

»Imaš otroke?« me je vprašala in spet sem se moral zasmejati. Odkimal sem.

»Dobro,« je pokimala, »si zaljubljen?«

Suvereno sem odgovoril. »Vedno.«

Dvignila je obrvi. Pojasnil sem.

»Vase in v zrak, ki ga diham, v drevesa, ki me obdajajo, in v luže po dežju. V mavrico in sončne žarke, v jutranji časopis, v kavo, igre s kartami, v vse ljudi na svetu. Zaljubljen sem v ljubezen samo.«

Prikimala mi je in zdelo se mi je, da me razume. To mi je bilo všeč in sproščen sem bil. Spil sem kavo.

Najprej sem pomislil na Angležinjo in ugotovil, da se sploh nisva predstavila, kar je bilo čudno. Zares je bila simpatična in kar malo sem se zasekiral, ker nisem dopustil, da bi se med nama kaj spletlo. Presneto všeč mi je bila, kakšen norec sem, da sem kar odšel, zagotovo bi lahko ...

Nato sem pomislil na tisto kurbo, zvodnik mi ni padel niti na kraj pameti. Bela je bila kot mleko, kot jogurt, in nekaterim je to nagravžno, meni pa do konca vzbujajoče. Vstal mi je, kar tam pred Chamko, pomaknil sem se malo bolj k mizi, da ne bi mogla videti. Bela je bila, v rdečem čipkastem spodnjem perilu je stala in me gledala, žalostno in poželjivo obenem, pa tako lep obraz, tako prekleto seksi je bila ...

Zagledal sem se v Chamko. Pred dvajsetimi leti je morala biti prava lepota, to se je videlo tudi še takrat, prav dobro sem videl poteze njenega preteklega obraza, ki ga niso kazile maščobne obloge sedanjosti. Lepa je bila, brez dvoma.

Takrat sem se zavedel, da nekaj ni povsem v redu, saj je bila Chamka sicer prijetna, vendar nikakor ne lepota - in najbrž tudi nikoli ni bila, vendar se dobro spominjam, da sem premišljeval prav točno o tem, in vstal mi je, da je bilo že kar malce boleče, in postal sem pohoten, vroče mi je bilo in gledal sem Chamko v oči, potem pa sem pogled prestavil niže, da se je ustavil na njenih bohotnih prsih. Samo ošnil sem jo še malo v obraz, da sem opazil, da se mi smeji, vendar sem bil takrat že nekje drugje in na to sploh nisem pomislil. Njene obline so me privlačile in težko sem premagoval svojo roko, da ni pod mizo ušla med njena bedra.

Danes vem, kaj se je zgodilo, takrat pa je bilo do kraja čudno in kregal sem se sam v sebi, potrebni hudič in racionalni vzdržni angel. Vendar je angel postajal vse bolj zanikrn, ušiv, slaboten in krhek, hudič pa je rasel in rasel in rasel, in kdo ve, ali ne bi kar skočil na Chamko, če me ne bi za trenutek iz tega pohotnega transa zdramil zvonec. Chamka je poskočila in plosnila z rokami, vidno zadovoljna, jaz pa sem strmel kot tele v njene poskakujoče joške in v njeno rit, ko je iz kuhinje odvihrala k vhodnim vratom. Naslonil sem se nazaj in boleča erekcija me je spet sključila.

Shodnika se je razlegel prihuljen šepet, več glasov, slišal sem Desmonda in Chamko ter nekaj smejanja, skoraj otroškega, visokih tonov, in spet sem mislil na Chamko in Angležinjo in belo kurbo ter se nehote z dlanjo gladil po mednožju.

Seveda ste že ugotovili, da me je Chamka omamila z nekakšno drogo, tako da ne boste mislili, da sem perverznejš, v lucidnem stanju ne bi počel nič takega.

Desmond je vstopil in se mi takrat prvič zazdel kot kak črn lucifer.

Gledal me je in se mi smejal, jaz pa sem pod urokom strmel vanj, besen sem bil, vendar izključno zaradi tega, ker nisem imel na čem tešiti svoje tedaj že skoraj neomejene pohote.

»Mesija, prosil te bom za uslugo.«

Prav, v redu, vseeno mi je, dol mi visi zate, v bistvu. Prav to sem si mislil.

»Tri hčere imam.«

V gosjem redu so prikoralale, Chamke ni bilo, tako ali tako pa sem že pozabil nanjo, zdaj sem le lačno strmel v obline Desmondovih hčera.

»Betty je stara dvajset.«

Betty je bila črna antilopa, ebenovinasta princesa, že samo ob pogledu nanjo so me obhajale slutnje orgazma.

»Mary je stara osemnajst.«

Ravno polnoleten deklíč, s polnim oprsem in dolgimi, dolgimi nogami.

»Jenny pa šestnajst.«

Tu sem skoraj omedlel, Jenny je imela obraz črnega angela ali, če hočete, hudiča, ob katerem bi vsak papež preklical celibat. Njenega telesa sploh opazil nisem, ker so me njene oči srkale v globočine morja, morja naslade in erotike, užitkov in nebrzdanih orgazmov.

Vse tri so stale pred menoj, vse enako visoke, vitke, gibke, prožne, sloke, črne, polnih prsi, polkrogih zadnjic, čvrstih stegen, oblečene v identične oprijete črne tunike, sicer pa bose in pod tunikami, sem slutil, gole. Smejale so se mi in vrste belih zob so me spravliale v norost, prepoten sem vstal in se jim zasanjano približal. Desmond se je stopil v temo in izginil, ostali smo sami. Štirje. Jaz in Bettie in Mary in Jenny in vsi smo točno vedeli, kaj se bo zdaj zgodilo, vsi smo komaj čakali, komaj

smo se zadrževali in smejoč se so me tri lepoticke, črne gazele, stkane iz temin veselja, vodile za roko in sledil sem jim. Odprle so vrata, stopili smo v sobo. Prazno sobo, vsaj jaz takrat nisem videl ničesar, le na sredi je stala ogromna postelja, tako velika, da smo se brez problemov vsi udobno namestili, vsak v svoj kot. Težko sem se brzdal, da jih ne bi takoj naskočil in počel z njimi, kar me je bilo volja, toda le čakal sem, čakal, kaj kanijo storiti.

Angležinja in bela kurba sta izginili iz mojega spomina in do danes nanju nisem več pomislil. Za Nočno stražo mi je bilo vseeno, vseeno mi je bilo za cel prekleti svet, saj mi je po žilah plula zgoščena pohota, na nič drugega nisem mislil, nič drugega nisem videl, čutil, slišal, vonjal kot pa tri črna telesa pred seboj.

Tunike so padle.

Aids, sifilis, gonoreja, klamidija, polno nekih kratic in ostudnih slik mi je le za sekundo skočilo pred oči. Le za kratko sekundo.

Spoj semenčice in jajčeca, dvojčki, trojčki, cepljenje genov, noseča, porod, otroci. Še ena kratka, kratka sekunda.

In že jih ni bilo več. Pomisleki so izpuhteli v zrak in vrgel sem se nanje.

Bradavička pri bradavički, skrbno ostrženi grmički, naoljena stegna, raziskujoči prsti, vedoželjni jeziki, slina, ritni hlebčki, vse telesne tekočine, kot kapljica mleka v globočinah morja, kot snežna sova sredi vran, kot snežinka v nevihtnem oblaku, kot leden komet sredi črne luknje. In kakšne črne luknje so to bile.

Pok. Brizg.

Pok in brizg.

Pok.

Brizg.

Šele dobro smo začeli. Tri črne bivše device so bile zdaj pravljenane na vse perverzije, ki jih je bil sposoben sproducirati

moj omamljeni um, in naj vam povem, na umu sem jih imel takrat ogromno.

Malo me je sram o tem pisati, zato vam bom prihranil podrobnosti.

Vsak naslednji spolni odnos, ki ga bom doživel do konca svojega življenja, bo le blede senca tega večera.

V vsaki ženski iščem njihove oči. Moj nos je vedno na preži, poln upanja, da bo še kdaj ujel njihov vonj. Hlepim po njih.

Od tistega večera dalje mi vsak poljub usta napolni s pepelom, ustnice pa se mi zdijo kot britvice, ki me ranijo, da mi teče kri, kri njihovega spomina.

Tako je to, ko sklepaš pogodbo s hudičem.

Zbudil sem se v prazni postelji.

Desmond je sedel na stolu in iz oči so mu švigali plameni.

Govoril je.

»Mesija, končno sem te ujel v past. Iz tvojega semena se bo iz peklenjskih maternic rodila kuga. Tvoje seme bo spočelo vojno. Oplodil si Legijo.«

In izginil.

Naslednjih dni se ne spominjam dobro. Vse je bilo megleno, puščobno, turobno, moreče, depresivno, čez čute in misli mi je legel dim. Najbrž sem kot senca, duh, postopal naokoli in se samega sebe ne zavedal prav dobro.

V mestu drog se ni nihče obregnil vame.

Hotel sem se ubiti, pa ne vem, zakaj se nisem. Šel sem domov.

Težko govorim o tem, ker se spominjam in s spominom pride tista žalost. Počutim se kot kolovrat, ki so mu vzeli prejo, ali kot na silo ohlajeno sonce. Precej klavrno.

No, v glavnem, kar sem vam hotel že od samega začetka povedati, pa sem precej zapletel, je to, da sem lansko poletje, pred recimo sedmimi ali osmimi meseci, podrl tri Satanove

hčere. Sploh vas ne mislim vprašati, ali mi slučajno verjame-
te, ker sem prepričan, da mi niti približno ne. Niste naivni
in lahkoverni. Prav.

Mene samo zanima, kaj bo storil, ko izve, da nisem Mesija.

LITERADROM

Kislo pada dež. Smolnate kaplje se kot staljeni vosk sveče
zlivajo po njegovem dežniku, svaljkajo po tleh, sluzijo v odtok
in od tam – neznan kam.

Pljuča mu trpijo pod globokimi vdihom cigaretnega dima.
Detektiv je, kajpak.

Grenko pada večer. Oblaki se pretepajo na sivem nebu, ki
bo kmalu poniknilo v en sam odtenek črne. Veter je len in po-
stan, kot sapa potepuških psov.

V nosnice mu sili namišljeni smrad. Dež, ki bi moral očis-
titi nesnago, je sam postal nesnaga. Pacá in maže mestne
ulice, studí mu obzorje, gabi mu vid, gnusi mu navlažene
škornje.

Zvok je zamolkel, obtežen z mokro vato, zadavljen, zaduščen.
Koračnica topota kapelj se meša s statičnim šumenjem me-
sta, s prehlajenim rohnenjem motorjev, z zadrgrnjenimi žvižgi
hup.

Težke, spolzko mastne misli, ki se mu cedijo po glavi, so v
sozvočju z okoljem.

Nikjer ni nikogar in rak razžira cigareto. Med prsti ga ske-
li, a tega ne opazi. Telesno bolečino je zamenjal z izvotljenim
védenjem, ki mu je s plamenom postrgalo notranjost.

Rad bi pobegnil, se stopil v mlakužo in se pustil ponesti
v prvi jašek. Rad bi padel med odplake mesta, med tisto najbolj
zanikrno, kar zmorejo iz sebe iztisniti ljudje.

Naša hiša je svetla hiša. Prvo nadstropje, kjer so kuhinja in jedilnica in dnevna soba, ima prisojno steno zastekljeno. V tej stekleni steni so steklena vrata na balkon, kjer zjutraj pijem kavo, kadim cigarete in gledam v meglo. Na zadnji postojanki človeštva sem, na robu sveta, nad previsno steno, kjer se ocean zliva v veselje.

Ko se megla razkadi, sem buden, in rob sveta se v luči dneva premakne do obzorja. Polja so umazano zelena, hribi so modri. Temnomodri. Nič se ni spremenilo. Trakovi kmetij in cesta in šola in cerkev. Zvok potuje po luči. Nihanje mašin, ritem ptičev, muke krav in lajež ob motorju poštarja. »Dobr dan po dovgmu cajtu, jebemo!« Sosed prodaja ljudem stvari. Rajši sem ga imel, ko je klesal nagrobnike, ampak ljudje zdaj tako redko umrejo, da se to več ne spleča.

Sklonim se v knjigo in haluciniram. Sraka. Otroci na kolesih švignejo mimo, od njihovih besed ujame samo namen, ne pomena. V sedemnajstem stoletju sem. Tovornjak piska vzvratno. V Ameriki sem. Ženska sem. Zloben človek sem. Ujeli me bodo. Simboli se pretakajo vame. Na koleno mi prileti muha, zdrznem se. Odleti. Čutim oklepaje in kurzivo, zamike paragrafov. Ujame me sočna metafora, uvid v čustveno življenje tujca. Po možganih se mi razleti barva. Loki črnili mi šepetajo. V žepu se strese telefon. ДНК je koda za biološki superprocesor. Ljudje so živali, vsaka zgodba je basen. Nagovarjajo me ljudje,

ki jih poznam, in ljudje, ki jih ne poznam. Nikotin, kofein. Lačen sem.

Skrivam svoje telo. Na stranišču igram Tetris. Zmanjka mi življenj, zato strmim v ploščice. Razplamti se mi občutek, da bi moral ljudi, ki jih imam rad, tesno privezati nase, da jih ne bi smel spustiti niti za trenutek, da se bomo ločeni spremenili, da jih ne bom več poznal, da bom pogrešal sebe in njih, kot smo bili nekoč, in jim ne bom tega nikoli znal povedati tako, da bi to ne le razumeli, ampak tudi čutili na točno tak način, kot to v tem trenutku čutim jaz. Tako močno upam, da bodo to nekoč čutili. Nič ni bolj groznega od tega, da morda ne bodo. Da bi jih moral privezati nase in umreti skupaj z njimi. Da bi moral vse storiti drugače. Pipa bideja izgleda kot mlahav lulček. Na podstrešju telovadim, ker se potem počutim bolje.

Zdaj sem nasilen. Zdaj bi nekoga na gobec. Toda nekoga, ki bi si to zaslužil. Na živce mi gre, da ne poznam nikogar, ki bi si to zaslužil. Barabe iz časopisa ne štejejo, ne poznam jih. Ne vem, kaj vse so prestali in kakšno zaporedje dogodkov jih je privedlo do tega, da so iz najbrž povsem vsakdanjih ljudi postali barabe iz časopisa. Morda so se samo zamerili še večjim barabam ali pa so verno odigrali vlogo, ki so jim jo namenili drugi, morda njihovi starši ali njihovi partnerji ali njihovi otroci, ali pa so si jo v mlajših letih namenili sami, toda če bi vedeli, kam vse to vodi, bi vse storili drugače. Zagotovo bi vse storili drugače. In nikogar ni, da bi ga lahko pošteno in upravičeno mahnil po zobeh. Razen morda koga, ki se utaplja, ki v smrtnem strahu obupano grabi vse okrog sebe in me bo zagotovo zvrlel s sabo na dno, če ga ne bom pri prič tako trdo usekal, da bo padel v nezavest in mi pustil, da mu lahko v miru rešim življenje. Na obali se bodo zbrali ljudje in zdramil se bo iz nezavesti, izkašljal vodo iz pljuč, se pogladil po bradi in me začudeno pogledal, jaz pa bom fotografom napel svoje mokre, slane bicepse.

V spodnjem nadstropju nekaj glasno počī. Sam sem doma. Nikogar ne bi smelo biti. Nekdo mi ropa bajto. Ubil ga bom.

Ko preskakujem stopnice, se pogum, ki se mi je napihnil ob sanjarjenju o tem, kako bi bilo, če bi bil močan in dober človek, če bi lahko z javnim dejanjem herojstva vsaj za trenutek zanikal, da nisem, precej naglo umika strahu – kaj, če ima nož? sem pripravljen umreti za, kaj, pravzaprav? par keramičnih pujsov drobiža, nekaj filanih paprik iz hladilnika, gajbo piva, pralni stroj, tv? briga me za stvari, gre za princip, ampak ali sem res pripravljen umreti za princip? kakšen princip? nobene nepovabljenе noge v mojo hišo? vsaka žival brani svoj teritorij, ampak ali sem res pripravljen umreti za to, da mi nihče ne bo mogel očitati, da nisem čisto prava opica? –, toda z vrha stopnišča sem se zagnal s tako silo, da se ne morem več ustaviti, tako ali tako pa je vsiljivca topot nog brez dvoma že opozoril name, zato mi, da mu ne bi izdal svojih nenadnih strahopetnih pomislekov, ne preostane drugega, kot da ob skoku s stopnišča na tla še zverinsko zahrulim ime prvega indijanskega poglavarja, ki mi pade na pamet.

»Hiavata!«

Zdaj sem se tako osmešil, da ga bom moral zares ubiti. Divje gledam naokrog in sopem skozi nos. Nikogar ni. Po nadstropju se gibljem z naglimi, odrezanimi gibi japonske nindže in vsak gib pospremim s pihom zraka preko jezika, prislonjenega k nebu. To ponazarja hitrost. Kot pri Xeni.

Ampak res ni nikogar. Ko pregledam vse prostore, pretepem zrak za vsemi vrati in oči pazljivo obračam tudi pod strop – v filmih o vampirjih nihče ne pogleda gor –, se olajšano odpravim na balkon, da bi s cigareto umiril šok adrenalina.

Še preden jo prižgem, se ustavim. Na drugem koncu balkona leži na tleh drobna, puhasta rjava kepica. Pazljivo se ji približam. Tako čuden občutek – ptiči cel dan žvrgolijo in letajo

po prostoru mojih zaznav, pa jih komaj opazim, popolnoma so zlitī v tisto zunaj mene, ta vrabec na tleh balkona pa se mi zazdi kot makovo zrno ali košček solate sredi nasmeha. Samo zato, ker ni tam, kjer bi moral biti, začutim do kupa toplega perja močan, telesen odpor. Zaletel se je v šipo. To je prej počilo. Upam, da ni mrtev, sicer se ga bom moral dotikati.

Nogo premaknem naprej, da bi ga malo žoknil, ko se zdrzne in odskočim. Skobaca se pokonci, nekajkrat obrne glavo, zadržeta s krili, me pogleda in se izstreli v zrak. Oddahnem si. Prižgem cigareto, strmim v druge ptiče in si jih skušam predstavljati kot nekaj čudnega, čudežnega, pa mi ne uspe. Ptiči pač. Nato ves dan sedim za računalnikom in po internetu sovražim ljudi.

Proti večeru, ko prideta ata in mama iz službe, na balkonu pijemo kavo. Mama bere kindla, ata neguje svoj čili, jaz berem telefon. Onadva imata službo, jaz pa ne. Mami je vseeno, dokler ne sanjam o tem, da bi šel na svoje, ata pa me, vse odkar sem diplomiral, gleda kot kup komposta, na katerega stresa še čisto dobro hrano. Hvaležen sem za svetovno gospodarsko krizo in za zgrešeno politiko do mladih, ker imam vsaj izgovor.

»V Španiji je brezposelnost mladih tridesetodstotna,« rečem.

Mama reče: »Groza.«

»V Grčiji pa petdeset.«

»Joj.«

»Oni vsaj na črno kaj naredijo,« reče ata in doda, »ali pa se spokajo v Nemčijo.«

Mama ga grdo pogleda.

»Ziher,« rečem jaz.

Zajame sapo, ko spet počī. Vsi se obrnemo.

»No,« reče mama.

»Pa že prej je bil eden,« rečem jaz.

Ata strumno zakoraka proti onesveščnemu vrabcu, ga prime in zaluča čez balkon. Odločno, brez pomislekov – človek s službo.

»No,« reče mama, »kdo ga bo pa z dvorišča pospravil?«

»Glej,« reče.

Sosedova mačka švigne izpod žive meje, v trenutku prečka dvorišče in vrabčevo trupelce zgrabi z gobcem. Odnese ga z dvignjeno glavo in se nekajkrat skoraj spotakne ob perut, ki drsa po tleh. Z mamó se spogledava, zgrožena sva. Ata se reži.

Nato počí še enkrat.

»No,« reče mama.

»Ja jebemti,« reče ata.

Zdaj že malo omahuje. Razgleduje se naokrog, kot bi posumil, da vrabce v naše šipe nekdo meče. Spusti se v počep in preučuje kup perja, ko spet počí. Mama rahlo krikne.

»Alo,« reče ata.

Zdaj na tleh balkona ležita že dva, in ko se ozrem proti nebu, zagledam tretjega, ki stiska peruti ob telesce in se vrtoglavo spuščá proti nam kot kamikaza.

»Pazi,« rečem, trenutek preden počí.

Mama vstane, bralnik odloži na mizo in upre roke v bok.

»Kaj si ...? Kaj si dal na šipe?« me vpraša ata, da bi vse skupaj osmisli vsaj s krivdo. Zavijem z očmi in s skomigom se obrne stran.

Pok. Pok. In takoj spet pok.

Eden se mu skoraj zaleti v glavo in hitro se skloni. Pogleda me s tako neumnim izrazom na obrazu, da komaj zadržim smeh. Mama že pospravlja stvari z mize.

»Kaj me gledaš, bejž zagrunit zavese!«

Nič ne pomaga. Medtem ko z mamó vlečeva zavese, ata skače po balkonu, krili z rokami in glasno preklinja. Vedno bolj poka. Vrabci se kopicijo. Mama sunkovito vzdihuje.

»Helena!«

»Kaj?«

»Prinesi ta rdeč prt!«

»Za oprat je!«

Pogledam jo.

»Kaj?«

»Jebemti, Helena!«

Ata pridrvi z balkona in steče v kopalnico. Ko pride nazaj, drži v rokah prt. Za njim se po tleh vleče kača spodnjega perila. Pokanje šip je že tako stalno, da komaj kaj slišim. Sledim mu ven.

Ko gledam, kako gazi skozi perje, mi postane slabo. On žuga s prtom in kriči. Nič ne pomaga. Na stotine vrabcev leži na tleh, šipe so že popolnoma zapacane z mastnimi odtisi kril, in še kar prihajajo, še kar se zaletavajo, še kar brezumno trejo svoje krhke, votle kosti na nevidni meji. Mama zapre vrata in si čez usta položi dlan.

Nenadoma se stemni, kot bi sonce prekril nevihtni oblak.

Oba pogledava gor.

»Mali, zgin not!«

Tudi pri sosedih se kriči.

»Ti tudi!« mu zavpijem.

Pogleda me in v precepu še enkrat leno zamahne s prtom, preden ga zabriše na ograjo.

»Kaj je zdaj to?« naju vpraša mama, ko sva na varnem. Pokanje ne pojenja, glasni smo.

»Pojma nimam. Invazija,« reče ata.

»Podnebne spremembe,« rečem jaz.

»A bojo šipe zdržale?« vpraša mama.

»Prekleti vrabci,« reče ata.

»Hitchcock,« rečem jaz.

»A bojo?«

»Bojo, seveda bojo. A so vsa okna zaprta?« vpraša ata.
Razletimo se po hiši, da bi preverili. Jaz grem na podstrešje.
Nastežaj odprto okno zaprem in spustim rolete. Nastane tema.
Začutim, da nisem sam, in spreleti me srh. Nekje v temi rahlo
zaprhutajo krila.

Otrplo in čisto počasi se prebijem do stikala - vsak trenutek
pričakujem kaos perja v temi - in prižgem luč. Vrabec mirno
čemi na tramu in me opazuje.

»Saj je čista neumnost, vendar me spreletava taka črna slut-
nja, ki bi nemara preplašila žensko,« rečem.

»Če se vašemu srcu kaj upira, ga ubogajte,« reče.

»Nikakor ne. Zoprna so mi prerokovanja. Posebna previd-
nost ravna celo tvoj padec. Če bo zdaj, ne bo pozneje. Če ne bo
pozneje, bo zdaj. Če ne zdaj, pa že še kdaj. Pripravljen bodi, to
je vse. Ker nihče ne ve, kaj zapusti, zakaj ne bi zapustil zgodaj?
Naj bo!« rečem.

Vrabec se prestopi.

Jutri, ko bosta šla v službo, bom razbil vse šipe.

142

PRITISK KONCA

Ponjava na čolnu prekriva nebo, toda meni se zdi, da ga vidim.
Da čutim njegovo širjavo nad mano. Je to svoboda, dragi brat?
Je to tisto, kar si imel v očeh?

Moje mišice so izčrpane. Tresejo se. Gosta tekočina mi je
prilepila lase na tla in krika sovraštva so vse bliže. Bes me je
zapustil, strahu ni čutiti nikjer. Samo medla žalost, zlita s šo-
kom, se zgrinja po mojem telesu. Zdaj sem sam. Nikamor več
ne morem zbežati. Zaslišim mehko šumenje vode pod mano
in vem, da si to samo domišljam. Toliko stvari bi lahko čutil,
ampak nočem. Osredotočen sem na nevidno nebo. Nikoli ga
ne bom videl. Vem, da je prazno. Niti enega samega oblaka ni
na njem, da bi me skrtil pred žarki tega slepečega sonca. Povsod
je svetloba in sence so tako neznatne. Kako naj se kdo skrrije
pred toliko svetlobe?

□

Obožujem množice. Stalen tok človeškega gibanja in govornice
napravi zvok, ki ga ne slišiš nikjer drugje. V kosteh ga čutim kot
težo, ki me vleče navzdol in zavija v strog objem starejšega brata.
On hodi nekaj korakov pred mano. Zazrt sem naravnost v njegov
križ. Njegova hoja je odločna in posnemati skušam njegovo dr-
žo. Ni težko izravnati ramen, saj jih teža nahrbtnika drži nazaj.

143

Bližava se izvira vsega tega navdušenja. Bliski popoldanskega sonca igrajo svoje neškodljive igre na oknih bližnjih trgovin, na očalih gledalcev, na črnini asfalta. Udarci čevljev tekačev odmevajo vzdolž neprekinjenih vrst opečnatih stavb. Počasen, vlažen veter se plazi pod mojimi nogami. Po hrbtu me zmrazi vsakokrat, ko kdo prečka ciljno črto. Težko je zadržati občudovanje, ko gledaš vitka telesa teh tekačev na dolge proge. Mišice imajo trdno napete na kosti kot mlado lubje slokih dreves. Težko je skriti mero spoštovanja in jih izmakniti primerjavi s čokato postavo mojega brata. Vsi nosijo breme smisla. Kaj počnem tu?

Toliko ljudi je. Stegujejo vratove, da bi bolje videli vsakega, ki se bliža cilju. Kako se počuti tako blizu konca, po dolgih urah bojevanja s svojo dušo in telesom, vztrajnega seganja po tem, kar je vedno na dosegu – vendar za ceno, ki so jo pripravljene plačati le redki. Ostali rajši gledajo. Umaknejo se na mesto gledalcev in nato boljšijo v trpeča telesa, da bi jim ukradli ščepec občutja in ga zadržali zase. Ploskajo njihovi vzdržljivosti, kot bi lahko goło dejanje opazovanja karkoli spremenilo.

Obstajajo ljudje, ki vsak dan premikajo meje mogočega, in obstaja še več ljudi, ki dnevno prižigajo svoje televizorje in računalniške zaslone in se prepuščajo uspehom drugih. Šibki, utrujeni ljudje, vedno na preži za nečim, kar bi jim srca napolnilo s ponosom. Rečejo: ta človek je iz mojega plemena in upravičen sem do deleža njegovih zmag. Ploskajo svojim astronautom, športnikom, voditeljem in vzamejo kos njihovega truda zase. In vendar nikoli ne pomislijo, da bi moralo veljati tudi obratno. Da si ne zaslužijo samo deleža zmag, temveč tudi porazov.

Težko se prepričam, da ima vse to kakšen smisel, ampak vem, da se zdi povsem smiselno mojemu bratu. Tako hitro se razburi nad najmanjšo rečjo, in odkar se je vrnil, ga je težko

prepoznati. Sprva mi je bila njegova sprememba všeč, in ko mi je postala rahlo neprijetna – nekako odtujen je postal –, mi je zaupal svoje načrte in tako vesel sem bil, da mi končno zaupa, da nisem podvomil v to, kar je imel v mislih. Ne razumite narobe – vem, kaj je prav in kaj ni. To sem vedno vedel. Toda drobna dejstva mojega življenja so bila vedno postavljena v tako oster kontrast z mojim občutkom za to, kakšno življenje mi v resnici pripada.

Na tem svetu se dogaja toliko stvari. Toliko dobrega in toliko zlega, in vendar, ko pomislim na svojo zgodbo, vedno zagledam to vrzel. Ta zevajoči prepad med predstavo o mojem življenju in tem, kar je moje življenje v resnici. Na koncu postane pretvarjanje pretežko. Ta bedna življenja, ki jih živimo. Vsa brez posledic in polna dolgčasa in brez obeta luči na koncu. Smo, kar smo, in tega se ne da spremeniti. Ne morem se pretvarjati, da sem nekdo drug.

Tudi on je to občutil. Zato sva morala postati, kdor sva hotela biti. Toda za tako reč v naših življenjih ni veliko prostora. Ne moreš se kar odločiti, da boš postal nekdo drug. V akcijo moraš. Postaviti se moraš na začetno točko, se spraviti v počep, počakati, da počni in zdrveti do cilja. Vsem je to jasno. Vsi razumemo, da je tako. Torej, me lahko zares krivite? Kaj nismo, v tem oziru, vsi enaki?

Ko te v past ujame zlo spremembe, se tvoj pogled povsem zoži. Saj jih ne vidim zares, ko tako stojijo okrog mene. Punce v rožnatih trenirkah, s kodrastimi lasmi v zategnjenih čopih. Majhen fantič s komolci odriva stegna odraslih, ki so se zgnetla okrog njega. Samo videl bi rad. Nihče mu ne posveča pozornosti v tem trenutku. Vsi so zazrti v tekače. Žvižgajo in ploskajo in navijajo. V zraku je strast. Poželenje po tistih zadnjih nekaj metrih, ki te ločijo od izpolnitve. Množica se giblje v ritmu, ki ga nihče ne razume, jaz pa ga občutim scela jasno. Njihova telesa

niso njihova telesa. Topijo se in presnavljajo in spreminjajo svojo obliko, zavzemajo iste prostore. Nekje na desni nekdo hupa. Sonce je vroče na moji koži. Teža me vleče navzdol.

Bi radi o politiki? Moj brat je obseden s prikazi moči. Ste pozabili na tragedijo v Beslanu? Kako so Rusi žrtvovali šolo malih otrok, da bi sovražniku poslali sporočilo, da ne bo nikoli nobenega popuščanja? Vedno se je penil, ko je kričal o tem. Govoril je, da Ruse prezira, vendar sem pod njegovimi besedami vedno lahko občutil mero spoštovanja. Skoraj zavidal jim je njihovo brezobzirnost, njihovo odločnost. Kako so pognali strah v kosti »našega« ljudstva. Sam nisem nikoli imel ljudstva, za katero bi lahko rekel, da je moje. Bradati vojskovodje iz Čečenije – naše domovine, so vedno rekli – so mi bili tako tuji kot katerikoli predsednik katerekoli države tega sveta. Nikoli nisem tega rekel na glas, toda vedno sem čutil naklonjenost do Obame. Zdelo se mi je, da uteleša upanje, ki ga nisem nikoli našel v svoji družini. In upanje je bilo nekaj, kar me je zelo zanimalo. Moj brat ga je cele dneve blatil. Prodana duša, ubijalec s troti, izdajalec človeštva. Karkoli naj bi že to pomenilo. Strahopetec. To je kmalu postala najhujša žaljivka, kar jih je moj brat lahko izustil. Skriva se za pogumnimi možmi, ta strahopetec, je dejal, ko smo slišali za Bin Ladna. Skriva se za troti, seje teror z neba, ta strahopetec.

Zelo pozoren sem postal na svoja dejanja. V šoli, s prijatelji, čez dan – zelo sem se trudil, da bi se zdel pogumen. In svojega poguma nisem kazal, tako navzven, na ameriški način. Tudi to mu ni bilo všeč. Človek je močan takrat, ko ve, kaj hoče, in začrta meje in usmeri svoj um v nalogo in jo izpolni. Tako je začel razmišljati o življenju. Na neki način je vse skupaj smešno, saj se ga jasno spomnim starega petnajst let, ko ni bil niti približno močan fant. In ne vem, kaj je bilo tisto, kar ga je nenadoma napravilo tako jeznega. Morda je bila punca ali

prijetljaj, o katerem ni nikoli spregovoril, droben trenutek v življenju, ko se je počutil nemočnega. Šel je na tuje – domov, smo rekli, čeprav je edini dom, ki sem ga kdaj poznal, prav tu –, in ko se je vrnil, ni bilo v najinem odnosu nobene tolerance do šibkosti več. Čutil sem njegov pogled, kako me meri, ocenjuje, sodi. In nikoli nisem našel potrebe, da bi se mu uprl. Moj novi brat mi je bil všeč. Rad sem imel nekoga močnega za vzor. Vse se je zdelo popolnoma v redu.

Ustavi se. Jaz se ustavim. Po rebrih mi steče hladen pot. Vsi so tako brezskrbni. Tako nepazljivi. Obrne se in mi nameni tog nasmeh. Vsaj tisočkrat sva šla čez to. Vem, kaj moram storiti. Prisilim se k smehu – mlad sem, v Bostonu je pomlad, hočem se smejati. Prikima in odkoraka stran. Ostanem sam. Nihče me ne pogleda. Tisti, ki niso zazrti v tekače, s pogledi prečesavajo obzorje. Majhen fantič se je stisnil ob železne rešetke in zdaj gleda navzgor proti mami. Skupina mladeničev se smeji šali, ki je nisem ujel. Slikajo se s telefoni, nastavljajo se soncu. Točno tu. V tem trenutku. Moja ramena upadejo. Na to točko v času, na to točko v prostoru, prihaja groza. In niti svita se jim ne.

Zgrabim ta občutek moči in pustim, da me oblije. Nihče ne ve. Gledajo, toda ne vidijo. Ne čutijo, toda tako blizu je. Njihova grda prihodnost je skrita v mojem nahrbtniku, v povsem običajnem kosu posode. Ne vem, kje je to našel, toda tako preprosta je. Ko sem gledal, kako jo je napravil, sem se čudil nad njeno preprostostjo. In vprašal sem se, samo za trenutek, kako to, da še vedno vsi živimo običajna življenja, ko pa lahko nekaj tako preprostega napravi vsak, kadarkoli, z razlogom ali brez njega. Kako da se cel naš svet še ni pogreznil v pekel? Kaj ga drži skupaj? Zakaj smo tako posebni? Kako to, da je njegov srd tako redek?

Užijem trenutek. Od preteklega življenja se poslovim s krutim nasmehom. Strah me je, toda tega si ne bom priznal. Zakaj

ti ljudje? Strahopetci. Samo ljudje so. Zjutraj so se zbudili in v ogledalu niso videli ničesar nenavadnega. Niso videli smole, ki je mirno ždela nekje nad njihovo glavo in čakala, da se zlije po njih. Morda je kdo od njih zaznal kaj čudnega, cmok v grlu ali nejasen občutek, ko je stopil iz hiše in se zazrl v nebo. Toda ne morejo vedeti.

Pogledam na uro in čutim vleko časa. Prihaja. Zdaj ne morem storiti ničesar, da bi to spremenil. Pozabiti moram na prisotnost njihovih vsakdanjih teles. Nikoli ne bom vedel, kaj se je zgodilo z njimi. Opomniti se moram, da me to ne sme skrbeti. Sočutje je uničevalec spremembe in svoje življenje hočem pustiti za sabo. Njihove obleke postanejo samo zvite niti tkanine in njihova živa telesa samo neživo meso. Nobene ljubezni mi ne dajejo. Ne smem misliti na tak način. Samo sredstva so za cilj, ki ga niso izbrali sami. Kdo ga je izbral zame?

Neka punca stopi korak v mojo smer. V roki drži fotoaparatus. Prijateljici sta se za njenim hrbtom postavili v pozo in nekaj časa traja, preden se zavem, kaj hoče. Išče koga, da bi jih slikal. Nobene barve ni na mojem obrazu in pazim, da ne pokažem nobenega čustva. Za kratko sekundo v zraku obvisi nesporazum. Skoraj me prosi za uslugo, toda nato sprejme naglo odločitev, da morda nisem pravi naslov. Obrne se k nekemu, ki stoji ob meni, in jaz zaprem oči. Nihče ne zaupa neznanču. Njen glas je mehak in tesnobno sladek. Telo mi zagrozi z uporom in spomniti ga moram na najin namen. Pred vstopom v življenje globalne kulture sva. Nasilen vstop v pripoved, v kateri šteje zgolj nasilje.

Ne morem verjeti, kako preprosto je. Števec je bil nastavljen že dolgo prej in misel se mi sproži v glavi v tandemu z bliskom bliskavice na fotoaparatu ob meni. Lahko bi ostal tu. Razširil roke nastožaj in počakal, da hudič odigra svojo nakano. Moj

hrbet bi bil raztrgan na kosce in zadnja stvar, ki bi jo videl, bi bili obrazi, spačeni v šoku. Vdor v vsakdan. To bi bil resnični pogum, kajne? Nesmiselno žrtvovanje za povrh nesmiselnosti vsega. Ne drznem si priznati, toda ne bo se končalo tu. To je samo začetna točka. Nahrbtnik zdrzne z mojih ramen skoraj samovoljno.

Prvi korak je najtežji. Drugi je že lažji. To je zdaj to. Moj lastni maraton. Sprememba je na cilju. Še en korak. Nihče ne sluti ničesar. Z vsakim korakom brišem obraze iz svojih misli. Razdalja se večja. Spreminjam se. Udarni val je nežen z mojim hrbtom. Zvok je ogromen. Nekdo zakriči.

x

»A si?« me vpraša z nervoznim obrazom.

Prikimam. Vrnila sva se v hišo in dolgo ni nihče spregovoril besede. Sprostil sem se na svojem stolu in zaprl oči, on pa se je usedel za računalnik in divje klikal po miški.

»Kurčevega pojma nimajo,« reče.

»Kmalu ga bodo imeli.« Potruditi se moram, da se mi glas ne strese.

»Ja. Verjetno res. Preveč prekletih kamer povsod. V mestu se ne moreš niti uscati, ne da bi ti posneli tiča.«

Opravim zahteve nasmeha. Pogledam pištolo na mizi. Vse so nabite, pripravljene na akcijo. Nekaj nedolžnih ekonomloncev leži na tleh. Oviti so z žicami in rahel vonj po smodniku se dviga od njih.

»Koliko časa pa misliš ...?« vprašam.

»Do večera jim daja. Če se bova morala zabarikadirati tu, se bova. Sicer pa kot sva rekla.«

»Kampus?«

»Kampus, ja, kampus.«

Nemiren je. Na preži sem za zvokom siren. Ko zaslišim kakšno iz daljave, se mi mišice napnejo. Trudim se ostati sproščen. Vse je del tega, kar se bo zdaj zgodilo. Vse je del moje spremembe. Nič strahu.

»Mali, a si?« ponovi in izda tesnoba, ki se ga loteva.

»Sprosti se. Seveda sem. Storila bova, kot se zagre.«

Toliko stvari ostaja neizgovorjenih. Toliko vprašanj bi mu rad postavil. Zdaj ko ni več poti nazaj, verjetno ne bi povzročil prehude škode, če bi ga kaj vprašal, vendar ostanem tiho.

»Idioti,« reče.

»Kaj?« vprašam.

»V knjižnici je odjeknila bomba.«

»Kaj?« ponovim.

»Meša se jim. Celemu mestu se meša.«

»To sva pričakovala.«

»Ti je zdaj jasno, kako krhka reč je ta Amerika v resnici?«

»Ja,« rečem neprepričan. Izgubljam perspektivo. Nenadoma sem samo otrok, vtaknjen v kletko s svojim bratom, čakajoč na neizogibno. Smrti ne razumem tako, kot sem mislil, da jo. Še pred trenutkom se mi je zdela veličastna smrt v toči metkov neskončno privlačna. Zdaj sem pa tu in vse se zdi tako dokončno.

»A veš, kaj?« vstanem in napnem mišice.

Pogleda me.

»Veliko policajev bova snela, preden naju dobijo.«

»Tako se govori, mali! Pomisli na najine brate! Pomisli na vsemogočnega Alaha!«

Moram reči, da me njegovo novonašlo navdušenje nad religijo ne prepriča povsem. Zdi se mi, da je samo maska, ki jo je poveznil čez svoj bes. Sam ne računam na nikakršno hvalo s strani verskih bratovščin ali na usluge boga, kdorkoli

že je – raje se obračam na pozornost milijonov otrok iz geta. Oni bodo vedeli, kam položiti svoje spoštovanje. Svet ne bo razumel, oni pa bodo. Oni vedo, kako je bojevati bitko, ki je bila izgubljena, davno preden se je začela. Zdaj živim v njihovem svetu.

Toda ure gredo tako počasi. Opazujem lahko spektakel različnih čustev, ki grabijo mojega brata. Od vzvišenosti do obupa, od ponosa do sramu. Računalnik ugasne in ga takoj spet prižge. Ko opazi, da ga gledam, skuša delovati sproščeno, toda razpoke so vidne.

»Povej mi,« začnem in obmolknem.

Z mize pograbim pištolo in preveri cev.

»Kaj?«

Na čelu se mu nabira pot. Stopi do okna in vtakne prst med žaluzije. Zunaj ni ničesar.

»A res verjameš?«

»Kaj?«

Pogledam svoje čevlje.

»Kaj? Verjamem kaj?« ponovi.

»V to celo ... Alah zadevo.«

Zmrzne na mestu. Njegov obris zraste. Nosnice mu vztrepetajo.

»O čem govoriš, mali? Kaj misliš s tem, s to – Alah zadevo?«

»Samo pravim. A misliš, da ga res briga, kaj počnemo?«

Vidim, kako se mu napnejo žile na vratu, in pripravim se na pok. Brez strahu. Do naslednjega sončnega vzhoda bom tako ali tako mrtev, ne bom se zdaj bal. Vidim, kako se mu v glavi obračajo kolesca. Toda preseneti me, usede se na stol poleg mene in me pogleda v oči.

»A veš kaj, Džo? Ne vem. Res ne vem. Mogoče ...« obmolkne.

»Mogoče kaj?«

S čela si obriše pot.

»Mogoče so pa vse samo ljudje. Mogoče je pa ta svet, to življenje, vse, kar je. Mogoče pa nič, kar naredimo, nima na koncu nobenega smisla.«

»Ampak zakaj pa potem ...«

Prekine me.

»Povedal ti bom, zakaj. Točno zato. Točno zato, Džjo. Če nič nima smisla, potem je to, kar napravimo iz svojih življenj, edini smisel, ki ga imamo. A razumeš? Ker včasih ljudje na to pozabijo. Ali to počneva zaradi Boga ali ne, v bistvu sploh ni pomembno. To počneva zato, da ljudje ne pozabijo, da ne moreš zares pričakovati življenja brez posledic. Ker če pekla tukaj ni – potem ga morava narediti midva.«

Ali je možno, da je to res? Da je za vsem tem nekakšen racionalen račun, volja človeka, ki je odločen, da bo vplival na delovanje tega brezbržnega sveta, da bi pripravil ljudi do premisleka o tem, kam jih je pripeljal molk njihovega strinjanja? Ali samo grabi slamo in z njo gradi izmišljene argumente, da bi opravičil najina dejanja? Od kod so potem prišla? Sva se znašla v primežu zlovoljne sile, nad katero nimava nobenega nadzora?

»Pekel delava, mi hočeš reči?«

»Točno tako.«

»Ker si ga zaslužiš?«

»Ker zanje ne obstaja.«

Na steni visi slika mojega brata skupaj z njegovo ženo in hčerko. Moja mala nečakinja. Premišljuje. Nikoli ne bo mogla pozabiti, kaj ta svet pomeni, ko ji bodo vzeli očeta in strica. Morda bo ona edina, ki bo zares razumela, kaj se je zgodilo na ta dan. Predstavljam si jo, kako odrašča z vedno močnejšim nelagodjem nad svojo preteklostjo. Postala bo kot midva, begunka v lastni kulturi, zaradi stvari, o katerih se ni nikoli izrekla. Omadeževana s krvjo. Kot vsi.

Ta hiša je že prazna. Dve bitji iz mesa jo sicer ta trenutek naseljujeta, toda duše so jo že davno zapustile. Bledo polhišivo, sive preproge, utripajoče luči. Svojo okolico skušam prepleskati s smislom, pa mi ne uspe. Nobenega smisla ni v teh lesenih deskah. Ničesar ne skrivajo, o ničemer ne govorijo. Ko bova odšla, bodo izpuhte v zrak, kot vsi prostori, ki jih pustimo za sabo. Tu sem odraščal. Ampak priklicati ne morem niti enega spomina o tem, kako sem se zares počutil, ko sem odraščal. Samo še sedanjost mi je ostala. Prekipevajoča sedanjost, vtaknjena v drobno točko v času, pokajočo po šivih.

»Dobili so naju.« reče.

Smešno, kako ničesar ne občutim.

»Kako to misliš?«

»Najine slike so na spletu.«

Skušam si predstavljati odzive prijateljev, sošolcev, učiteljev. Ne uspe mi. Izgubil sem sposobnost mišljenja o svetu skozi oči, ki niso moje. Ubijal sem. Morda se to zgodi, ko ubijaš. Prekineš povezavo, ki veže naše misli skupaj. Ne vem, kako se bodo odzvali. Govorili bodo o tem, prepričan sem. Skušali se bodo spomniti vseh trenutkov, ko sem se jim zazdel temačen, neznan, tuj. Se bodo katerega spomnili? Sem bil običajen otrok, običajen prijatelj? Moja dejanja bodo obarvala njihov spomin. Moja pot do spremembe bo vplivala na mojo preteklost in jo napravila drugačno, kot je zares bila. Ko se spremenimo, spremenimo vse. In to sem hotel, kajne? Vsak mali detajl, ki je sestavljal moje življenje do zdaj, bo umazan s črno umora. Table, ki sem se jih dotaknil, kontrolne naloge, ki sem jih opravil, poljubi, nasmehi, stiski rok. Nisem bil jaz tam. Bil je ta, kdor bom postal.

Zdaj se že vidno trese. Pretvara miru ga je zapustila, in soočena z resničnostjo podobe sva odvrгла vse maske. Pogleda

me. Pogledam ga nazaj. To je to, pravita najina obraza. Vse je privedlo do tega.

»Slavna sva,« rečem.

Obraz se mu skremži.

»Kakšen svet.«

x

Pozabil sem, kako hladne so še vedno noči. Premikava se v sencah in se izogibava ljudem. Čudno, kako preprosto je. Morda se ljudem nocoj ni zdelo vredno iti ven. Morda so se odločili, da bodo ostali v krogu družin, prijateljev, znotraj hiš, in upali na kaj, kar bi utišalo vse njihove strahove. To nama vse skupaj samo olajša.

Kovinsko rožljanje se sliši z vsakim korakom, ki ga napraviva, in glede tega ne moreva storiti ničesar. Za pasom imam zatakneni pištoli, eno na vsaki strani, in precej sta neudobni. Nahrbtnik je težek, toda ne pritožujem se. Njegov je še težji. Skupaj nosiva štiri bombe, šest pištol in dve puški. Prava pravcata vojska sva. Gorje tistemu, ki nama prekriža pot. Moj učitelj angleščine je to govoril – gorje tistemu, ki bo prepisoval na testu. Ti čudni mali triki spomina se zdijo v takem času povsem neprimerni, toda ne morem si pomagati. Zasmem se.

Bratov korak za hip zastane, toda nato se očitno odloči, da ne bo rekel nič. Morda misli, da se mi že meša, in se noče soočiti s tem, ker greva tako ali tako oba k vragu. Nora ali pri zdravi pameti, pogumna ali polna strahu, saj zdaj ni več važno. Če me bo sredi akcije premagal strah in se bom samo ulegel na tla in počakal, da me policaji poberejo ... saj ne more reči ničesar, kar bi to lahko spremenilo. Toda ne vem, mislim,

da se mi to ne more zgoditi. Ne bom odnehal. Do konca grem. Je bolje živeti pogumno in umreti kot šleva ali obratno?

In priznati moram, da nekaj globoko v meni naravnost hlepi po spopadu. Ta reč z bombami napravi kar pošteno predstavo, to je res, velik črn vtis popolne groze na platno tega grobega mesta, ampak še vedno, nekam preprosto je vse skupaj. Samo nastaviš nekaj tja in zbežiš, da bi umrl kak drug dan. V bistvu čudno, da se je človek, ki tako strastno sovraži strahopetce, odločil za to. Ampak tega nočem reči na glas. Moj brat ima že tako dovolj svojih problemov. Spet se zasmejim.

Tokrat se ustavi.

»Je kaj smešno?« reče.

»Ne, samo preišljeval sem ...«

»O čem?«

»Nič, no, pojdiva naprej, tu lahko kdo pride.«

»Pa kaj, ga bova pihnila. O čem?«

Sovražim te prikaze premoči starejših bratov.

»O nečem, kar je govoril moj učitelj, okej? A se lahko prosim premakneva?«

Počasi zmaje z glavo, se obrne in gre naprej.

»Kaj pa je govoril?«

Zavijem z očmi, vzdih pazljivo utišam.

»Gorje tistemu, ki ...«

Ne končam. On ne odneha.

»Gorje tistemu, ki kaj?«

»Ne vem, no,« rečem, »karkoli ni hotel, da počneš, pač.«

»Kot kaj?«

»Ah daj no. Kot risanje črt po njegovi mizi ali nekaj.«

»Zelo smešno, mali. Zelo smešno. Zakaj si na to pomisliš zdaj?«

»Misliš na črte?«

»Ne, gorje tistemu.«

»Aja. No, ker pač nosiva toliko orožja, sem pač premišljeval ... Gorje tistemu, ki nama prekriža pot. Ja.«

Dolgo ostane tiho. Slišim samo zvok najinih korakov, rožljanje železa in razvlečeno renčanje prometa v daljavi. Oblaki so tanki in visoko na nebu. Noč se zaradi srebrnega odtenka mesečine zdi še bolj hladna, kot je. Vsaka modrikasta travna bilka mi ostro pade v pogled. Cement pločnikov, opeke ograj, zaprta okna. Vsak predmet se mi vtisne v zavest. Prisoten sem tu in zdaj. Nihče ne ostane tu za večno in na običajen dan se tako zapleteš v svoje misli, da ti stvari uidejo. Zdi se ti normalne, povsem vsakdanje. Ampak tako zelo čudne so v resnici. Tako čudno je, da kar so. Tam. Tu.

Prekine molk.

»Gorje tistemu, ki nama prekriža pot.«

Ponovi, zakašlja in me pogleda od strani.

»To mi je všeč.«

Napne ramena in ponovi še enkrat, potihoma, kot bi govoril sebi.

»Gorje tistemu, ki nama prekriža pot.«

x

Zgodilo se je prehitro, da bi lahko razumel. V ušesih mi piska, mlaka krvi se širi vse hitreje in hitreje, on kriči, kaj pravi, truplo policaja kar leži tam, noge mu trzajo v kolenih in jaz nekaj govorim, čutim, kako mi gre po grlu, ampak ne vem, kaj govorim, ne slišim se, piskanje je preglasno, zvok je bil premočan, česa takega nisem pričakoval, ko je pritisnil sprožilec in je črna cev zahrumela kot hurikan in je prestrašen obraz policaja kar, kar izginil je v prosojnem rdečem oblaku, in čeprav sem pok pričakoval, me je še vedno prestrašil do kosti in adrenalina se

mi zdaj steka po žilah in pogled se mi bistri – rob krvave mlake se že skoraj dotika konic mojih čevljev, luči utripajo po vsem kampusu in strogi, osredotočeni bratov obraz strmi naravnost vame, nekaj govori, kaj govori, kaj ...

»Mali! Spravi se k sebi! Takoj!«

Moja glava se spusti in udari me v ramo, močno. Bolečina me strese kot elektrika, me vrne v prisotnost. Sranje. Ravnokar je ustrelil policaja v njegov prekleti ksilt. Tip ni imel pojma, kaj ga čaka, prišel je za najina hrbta in začel s samozavestnim »ja kaj pa vidva falota mislita, da ...« in takoj postal mrtvaško bled, ko se je znašel iz oči v oči s pištolo, prehitro, da bi se lahko odzval. Tega ni pričakoval. In še preden je lahko izustil naslednjo besedo, se je razlegel rjovež črnine. Sranje.

Tisoč študentov je slišalo strel in vsi zdaj stiskajo tiste tri številke v svoje prenosne telefone, da bi povedali vsem, ki bi hoteli slišati, da je nekaj na kampusu hudo narobe. Je bil sploh pravi policaj? Njegovo truplo mi ne pove ničesar. Samo leži tam, skoraj brezglavo. Brutalnost me hipnotizira. Se to zares dogaja? Kako resnično je to?

»Mali! Pobрати se morava! Spravi se k sebi, me slišiš?«

»Ja ... ja. Slišim te. A pustiva ...«

Namignem proti loncu, ki leži ob vznožju brezoblične skulpture.

»Ne, prepozno je, nič ne bo naredil, če vejo, da se nekaj dogaja. Vzela ga bova s sabo. Mogoče nama pride prav.«

Zgrabi ga in steče proti izhodu. Moje noge se ne premaknejo. Ne vem, zakaj. Primrznjen sem na tla in kri je že dosegla moje čevlje.

»Pizda, a boš šel!« zakriči.

Krik sirene me zdrami. Premaknem se z vso silo in na krvi mi spodrsne. Moje telo poleti skozi zrak in se zvrne po tleh.

»Džo!«

Zaprem oči in se poberem. Pištrole tako zoprno ropotajo. Pristal sem meter stran od trupla. Debel, običajen, bel ameriški policaj. Bi streljal, če bi vedel, kdo sva? Ali sploh nosi pištolo tu na kampusu? Ne upam si odpreti oči, samo spustim se v tek in skušam spraviti kri s stopal, da ne bi tako prekleto drselo. Brat je že zapustil stavbo in oči odprem, tik preden bi se zaletel v zid.

»Kaj ti je?«

Njegov glas je oddaljen, zadušen.

»Pridi že!«

Brcnem v vrata in nastožaj se odprejo.

»Tu sem!«

Sledim zvoku njegovega glasu, po asfaltu, po travi, in stečem v grmovje. Štrleča veja me oprasne po obrazu in šele tu se v polnosti zavem, kaj se dogaja.

»Pizda, s kje se je pa ta tip vzel?«

»Mali, k sebi se moraš spraviti, ali pa naju bodo sneli v sekundi, a me slišiš?«

»Slišim, oprost, oprost, samo, bilo je, ne vem, čisto prehitro je bilo.«

»Vse bo tako zdaj. Čisto prehitro. Okej?«

»Ja. Saj vem.«

»In zapomni si.«

»Kaj?«

»Gorje.«

Zdaj je že prepozno. Dotaknem se strani obraza, kjer čutim nenavadno pekočino. Ureznina je plitva, ampak nadležna. Postavim jo v perspektivo. Tisti tip je izgubil svojo prekleto glavo. Spravim se v ritem. To je to. To je to. Zgrabim pištolo in prvič zares začutim njeno težo. To ni samo kovina, ni samo orodje ali sredstvo in ni zgolj železna priprava za izstreljevanje hitro letečih koscev svinca. Ta reč jemlje duše. Težka je, brez dvoma, ampak v tem trenutku postane tudi zelo lahka.

»Pojdiva.«

»Kaj pa zdaj?«

»Ukradeva avto, beživa, dokler gre.«

»Kot na računalniku. To je načrt?«

»Imaš boljšega? Se spraviva v kanalizacijo in čakava, da naju izvohajo? Premikati se morava. Ti je to kul?«

»Kul.«

»Gorje.«

»Gorje.«

Nasmehnem se in moj nasmeh je hladen. Levim se kože običajnega človeka. Podoba brezglavega policaja se mi prikaže pred očmi in se nenadoma pretvori v simbol moči. V vojni sva s telesi, ne z ljudmi. Razen gibanja mišic niso nič. Uničiš mišice in nič ne ostane, da bi sodilo. Zunaj je samo meso in moja pištola meso uničuje.

x

Zavijanje siren odmeva po ulici, zato je nemogoče reči, od kod prihajajo. Helikopter naju zavije v divji ritem basa, še preden uzreva snop luči, ki dela dolge potege po nočnem nebu. Še vedno je daleč stran, toda ne morem več slišati, kaj pravi moj brat – v medli oranžni svetlobi lahko vidim, da se mu ustnice premikajo, toda ali mi hoče nekaj povedati ali samo moli, ne vem – zato se spustiva v tek. On nenehno obrača glavo nazaj, da bi se prepričal, ali mu še sledim, zato je vedno v nevarnosti, da se bo spotaknil ob pločnik ali se zaletel v stop znak.

»Za tabo sem! Naprej glej!«

Kričim na vso moč, toda ne vem, ali me sliši. Še vedno se obrača nazaj. Zmanjkuje mi sape in vbodi bolečine v želodcu postajajo vse bolj ostri. Pod oranžnim sojem uličnih svetilk

izgledajo vse ulice enake, parkirani avtomobili vsi ogromni, trava pred hišami je povsod pokošena in poštni nabiralniki so vsi radoživno pokončni. Spreleti me misel, da tečeva v krogih, da sva bila točno na tej ulici že pred minuto in da naju bodo čakali, takoj ko bova prišla okrog ovinka. Dejansko za trenutek zadržim dih, čeprav se mi prepoteno telo zdaj že na vse pretege upira.

Ni ista ulica. Star siv supermarket stoji tu, razpadel, kot so razpadle vse te škatle trgovin, s smetmi na tleh, ki so vedno samo pometene vstran in nikoli pobrane, z naključnim oljnim madežem pred vhodom, s plevelom, ki sili ven med ploščami betona, z nepokošeno travo in zarjavlimi ograjami, in midva prečkava skoraj prazno parkirišče počez, instinktivno sključena kot zlikovca v filmu.

Bel enoprostorec se počasi privali okrog ovinka – voznik se verjetno sprašuje, kaj je z vsemi sirenami – in brat takoj pomeri vanj s pištolo. Za kratek hip še vedno zaslišim klic vesti, utrujen, nerazločen glas, ki mi v glavi zakriči – ne ustrelji ga, prosim, ne ga kar ustrelit –, ki pa je utišán skoraj tako naglo, kot je prišel. Briga me. Samo še en tip, ki se bo znašel v najbolj bednem dnevu svojega življenja, ustreljen v svojem avtu, medtem ko je premišljeval o puncu, ki jo je posilil, ali o tem, kako se na najlažji način odkrižati cele družine. Te misli se mi odvrtijo v glavi v trenutku, gnile podobe gnilih ljudi, vse zato, se mi zdi, da se mi ne bi bilo treba počutiti krivega. Nočem se počutiti krivega. In misli mi rade volje ustrezajo. Brat ne strelja.

»Poberi se ven iz avta,« zalaja in pomaha tipu s pištolo. Vse, kar lahko vidim, so oči velikosti krožnikov, ki narišejo podobo tako elementarnega strahu, da se je težko upreti občutku moči. Nobenih ampak, zakaj, toda, kaj pa – avto se niti dobro ne ustavi, ko voznik že skoči ven in jo ucvre preko prazne ulice ne da bi se enkrat ozrl nazaj. Če bi bilo le vse v življenju tako preprosto. Pištola je čudovita reč.

»Ti pelji, jaz bom streljal,« zavpije brat in skobacam se na voznikov sedež, srečen, da se končno lahko spočijem, toda pištoli za mojim pasom se mi zažreta v kožo in premakniti ju moram, kar mi vzame ravno sekundo preveč. Nenadoma sem slep. Povsod je svetloba in ničesar ne vidim. Kaj ni to čudno? Nikoli nisem pomislil na možnost, da je lahko svetlobe ponoči preveč.

»Pelji, prekleto!« zakriči brat.

Steklo zadaj eksplodira s strašnim pokom in začutim metek, ki odjadra mimo mojega obraza in se zarije v armaturo. Rdeči in modri odtenki se pridružijo svetlobi in vidim lahko nekaj obrisov, oblik in senc, ki se kopičijo okrog mene, sama zmeda, tako zmeden sem, »pa pizda, mater, pelji!«, njegove besede pridejo vse zrezane nekje globoko izpod rjojenja helikopterja, in sirene tulijo in pištole razbijajo, tako blizu zdaj, tako blizu so in brat strelja nazaj, odpre vrata, se nagne ven in strelja, in ozrem se, o, jebemti, koliko jih je, kaj za vraga počneva, kako za vraga sva mislila, da bova lahko ... »Pelji, mater ti jebem!« Njegov glas se zlomi in se pretvori v piskajočo tožbo, kakor se je včasih, ko sva bila mulca in je ravno prišel v puberteto in smo se vsi norčevali iz njega, mama tako ponosna, vedno ponosna, in oče ga je trepljal po rami in zadrževal krohót, prekleto, kje je zdaj vse to, kdo je zdaj vse to, kje sva?

Na plin stopim po čistem nagonu in gume se nekajkrat zavrtijo v prazno, preden se oprimejo asfalta in speljeva s parkirišča, stran od prascev, ki še kar streljajo, kar ne nehajo streljati, zadnje okno je razsuto in vsa ogledala so prestreljena in ničesar ne vidim, zato se samo skušam osredotočiti na cesto pred sabo in pritisnem plin do konca navzdol.

x

»Zadeli so me,« reče.
Pogledam ga. Ramo ima krvavo.
»Hudo?« ga vprašam.
»Ne. Prekleti kurci. Ni hudo, samo praska. A sva jih izgubila?«

Jadrava skozi noč. Nekajkrat sem zavil na slepo in imel srečo. Krošnje dreves nad cesto so bile tako goste, da naju helikopter ni mogel videti. Ne bo dolgo, preden bodo spet na najini sledi, ampak samo za sladek trenutek se mi zazdi, da sva prosta. Tank je poln. Sreča. Devetdeset milj na uro skozi bostonsko noč. Žive duše ni na spregled. Če sem kdaj čutil svobodo, resnično svobodo, kot kar si misliš, da ta beseda pomeni, ko jo zaslišiš prvič v življenju, dolgo preden postane samo še ena krilatca za vse jebivetre in medijske kurbe in ušive politike, dolgo preden postane samo še ena kruta beseda, s katero te jebejo v glavo, medtem ko ti postavljajo kletko, potem jo čutim v tem trenutku. Adrenalin mi je zapolnil vsak kotiček telesa, zaradi česar se zdaj počutim breztežnega, skoraj breztelesnega. Ne čutim noge, ki pritiska na plin, in ne čutim avta, kako se strese, vsakič ko zapeljeva čez luknjo ali grbino. Samo par oči sem, osredotočen na belo črto, ki izginja v črnini pred mano. Tiho sva. Brat neprestano gleda nazaj in si drgne ramo, in čutim, da hoče nekaj reči, toda nič ne pride ven.

Noč je iz črnega bombaža. Mehka v svojem objemu. In luči avta je ne razblinjajo, temveč samo drsijo vanjo. Če bi bilo vse moje življenje sestavljeno iz tega občutka – iz tega preprostega, osnovnega občutka –, da imam stvari pod nadzorom, da sem sam v vesolju, da hitim v neznano, brezciljno, da ne potrebujem nobenega smisla, potem me ne bi nikoli, nikoli mogli pripraviti, da bi si dal opravka z drugim človeškim bitjem. Ne bi posegel ven – ne bi se jih dotaknil, ne bi jih ljubil, na noben način jim ne bi storil nič žalega. Ampak to mi ni bilo dano. Nikoli nisem

občutil – tega. Te spokojnosti. Tega miru. Vedno je bilo nekaj. Položnice so kar naprej prihajale, tv-ji so kar naprej nekaj kričali, mularija je vedno držala svoje zavistne, sovražne poglede na tebi, kamorkoli si šel, in vedno so te opominjali na to, kdo si, v koga si odrasel, za koga si bil rojen, punce so kar naprej stresale svoje riti pred tabo, dokler jih nisi opazil, potem so pa pobegnile s kretenom, čigar starši so bili rojeni tu, čigar stari starši so bili rojeni tu in so napravili Ameriko v povsem udoben kraj za njegovo leno dušo, našim staršem pa so prodali laž, da bo to, kar počnejo za nas, dovolj, da se bomo počutili kot del vsega skupaj, in so nato vedno čakali na rezultat svojega dela, na tisti trenutek, ko se bomo vrnili domov in rekli *uspelo nam je*, in nato vihanje zastav in konfeti, trobente na ves glas, sem dobil službo, kupil hišo, kupil avto, postal dejaven član skupnosti, napravil svet boljši za vse, tu imaš ducat vnukov, mama, zdaj lahko umreš srečna, zdaj pa res lahko umreš srečna ... ampak v resnici pa ne moremo nikamor drugam kot ven na ulice, prodajat drogo ali jih pometat, polnit police, obračat burgerje in vedno nekaj zajebat, vedno en sam korak stran od tega, da gre vse skupaj totalno v tri krasne, da bomo končali v krsti ali arestu ali pod nekim mostom z zjebanimi jetri, zadolženi pri celem prekletem svetu zato, ker smo hoteli preprosto biti.

Nato pa pride mimo nekdo, ki ga imaš rad, nekdo, za kogar veš, da je bil nekoč povsem na istem, kot si zdaj ti, zdaj pa ima za sabo leta izkušenj, in ti pove – nič bolje ne bo, samo globlje. Upanje in sprememba. Polna tema, brez luči. Ampak obstaja izhod, pravi. In čeprav veš, da ti laže, ko pravi, da obstajata izhod za strahopetce in izhod za vojščake – dobro veš, da v čisti temi ni razlik –, se pustiš prepričati v najlažji način, kako svoje nepomembno življenje spremeniti v življenje, ki dejansko nekaj pomeni. Pogledam ga. Groza sveta se mi zloži v prsih in po obrazu se mi zlijejo solze.

Nič drugega nočem kot voziti dalje. Iti naprej, jadrati, drseti v ta črni bombaž, dokler ne bova povsem izven dosega, stran od vseh ljudi, kjer si predstavljam najino ciljno črto, popoln način, kako zaključiti ta najin podli maraton bolečine, nekje globoko v gozdu, sediva ob ognju, smejiva se brez razloga in nato samo utihneva pod nebom, polnim -

»Ej!«

To je vse, kar dobim v opozorilo. Ogromno počast, ki pridivja s stranske ulice na desni, skozi solze vidim le kot sivo packo. Nimam časa, da bi se odzval in mišice se mi komaj napnejo, preden naju zadene. Udarci se mi v trenutku razširi po kosteh in avto se prične vrteti v krogih. Ne vem, kaj naj storim. Držim se za volan in skušam dojeti, kaj se dogaja. Je bil to tank? Avto se ustavi, prestavim v vzvratno in pritisnem na plin.

»Pizdarija,« reče brat.

Avto poravnam s cesto in speljem. Zadnji del avta je razsut na koščke in po nekem čudežu celotna reč še vedno vozi. Zvok se mi zažira v hrbtenico. Zdi se mi, da je odpadel zadnji odbijač in da zdaj drsi za nama. Iz motorja prihaja čuden zvok, ki bolj kot na avto spominja na kosilnico. Izpušne cevi ni več. Ne bo več dolgo.

»Se znebiva avta?«

Pogledam brata, ki je obrnjen nazaj.

»Mali, ni šans, takoj za nama so.«

Sploh si ne upam pogledati, pritisnem na plin in stisnem zobe nad odvrtnim zvokom. Vsak trenutek pričakujem pok.

»Kaj bova?«

»Preklete barabe,« reče.

Skloni se med noge in iz nalrbtnika povleče ekonomlonec. se poigra s števcem in se ozre nazaj.

»Odprí okno.«

Začnem pritiskati na gumb, toda nič se ne zgodi. Ne morem se zbrati, oči moram obdržati na cesti, zato kar na slepo udarjam vse, kar imam na dosegu. Okno se odpre na moji strani, vrata se odklenejo in zaklenejo, in uspe mi celo prikljucati nekakšno mehansko brnenje, kar naj bi menda premikalo stranska ogledala, če bi bila še tam.

»Jebi ga,« reče in razsuje šipo s kopitom pištole, kar ne gre povsem brez težav. »Daj ga malo bolj na levo. Ne veliko, samo malo. Za nama so.«

V križu me ostro zbode in ne morem zadržati krika.

»Kaj?« vpraša.

»Preklet... Ne vem, hrbet imam zjeban.«

»Zdrži, mali, saj boš.«

Bom. Avto ne sledi več gladko volanu in trdno ga moram stisniti.

»Tri sekunde,« zamrmra.

»Kaj?« vprašam.

Obrne se.

»Ko ti rečem, zavij ostro na levo. Tega prasca bova zmlela, me slišiš?«

Prikimam. Pripravim se. Zvok, ki prihaja od tiste reči za nama, je strašen. Kot rjovenje razbesnjenega boga, ki se je prišel maščevati. Strah je tolikšen, da boli. Nenadoma se spet počutim povsem majhnega in nemočnega. Občutek pozdravim kot dobrega prijatelja, s katerim sva se razšla po prepiru, katerega razlog sva oba že davno pozabila. Vse življenje sem se počutil majhnega in nemočnega. Ta občutek poznam. Prekleta dobro ga poznam. Moja druga koža je in ne smem mu pustiti, da me premaga, ne zdaj ne nikoli več. To sem. Tako se počutim. Karkoli bo že prišlo, tu sem doma in pripravljen sem.

»Zdaj!« zavpije.

Volan obrnem na levo, gume zacvilijo, cel avto se strese, kot bi zavila na pesek, on zavpije – ena! dva! – in vrže lonec skozi okno. Tri! rečem v mislih in eksplozija sledi v trenutku. Zadnji del avta se dvigne v zrak, izgubim nadzor, samo krčevito se oklepam volana in se zvijam z bolečino v hrbtu. V zraku sva celo večnost, in ko priletiva na tla, lahko razločno slišim, da mi je nekaj počilo v hrbtenici. Moj krik bolečine se zlije z njegovim krikom zmagoslavja.

»Stresla sva ga! Stresla sva prasca!«

Ne morem se obrniti – preveč boli. Svetle bele pikice plešejo po robu mojega vidnega polja in svet se upočasnjuje. Zvok postane nekako daljši. Vonj po smodniku je povsod.

»Mali, a si v redu?«

Nogo imam še vedno na plinu. Spet je tu luč. Laže vidim, laže razločim med resničnim in namišljenim. Robovi stvari so tako ostri, da si bom na njih porezal oči, če jih bom predolgo gledal.

»Mali!«

Udari me v ramo in zaječim.

»Hrbet. Ubija me.«

»Prav, mali, zavij v tisto ulico, bova zamenjala, okej?«

Prikimam. Trošim energijo, ki je nimam, da bi ostal osredotočen. Ignoriral bi rad bolečino, ampak to se zdi povsem nemogoče. Tukaj je. Znotraj. Sodeluje z lučjo. Izgleda, da sta prijateljici.

»Kaj pa helikopter?« vprašam.

»Pozabi prekleti helikopter. Saj vejo, kje sva, če tu mečeva jebene bombe. Samo bodi hiter.«

Zaradi bliskov modre in rdeče iz daljave se zdijo pročelja hiš zlobna. Za okni ni nobenih luči, toda vem, da me opazujejo. Obrnem volan, podrsam ob pločniku, se skremžim od bolečine, in noga mi zdrsne. Avto se počasi ustavi sredi prazne ulice.

»Res bi rabila en drug avto,« zašepetam, in znori mi v glavo: »A vidiš tu še kakšen kurčev avto? Samo spravi se na moj sedež, to pa lahko, a ne? A ne?!«

Prikimam. Izstopi in teče okrog avta. Skušam se premakniti, res se potrudim, ampak telo me ne uboga. Sedež se zdi kilometre stran. Toda misel, da me bo zdaj vsak trenutek zgrabil in me potisnil čez, je prehuda. Še vedno se bojim vse bolečine, ki bo še prišla. Telo se mi odzove. Zmorem. Ob meni se vrata odprejo za ped, preden zaslišim glasen stok in udarec, ko brat prileti ob tla. Zakriči.

Sekunda mine, preden se zavem, kaj se dogaja. Po tleh ga je zbil policaj. Zdaj mu s kolenom pritiska na tilnik in skuša izvleči svojo pištolo. Jaz zgrabim svojo – gib je preveč tekoč, da bi ga lahko storil sam od sebe – in s cevjo pomerim naravnost v policajev hrbet. Toda moj prst ne zmore pritisniti sprožilca. Pogledam ga. Samo meso in kost. Moje meso. Moja kost. In ne zmore. Ne zmorem pritisniti. Ne zmorem. Strahopetec sem.

Brat kriči, policaj se dere nanj, jaz zavpijem iz frustracije, prestavim v vzvratno in spet stopim na plin. Zvok je neverjeten. Sirenam, helikopterju in kričanju se zdaj pridruži zvok jekla, ki se vleče po asfaltu, in ta združen, ogromen vrišč bolečine mi reže možgane, srce in hrbtenico. Strahopetec sem. Ne morem se spremeniti. To je bila vse skupaj ena prekleta zabloda. Pekel, ki sva ga ustvarila, je bil resničen, toda nikogar ni zares presenetil, saj nihče ni zares pozabil, da obstaja.

In kdo pa sploh potrebuje še več pekla? Pekel je povsod, globoko na dnu slehernega človeškega srca je mučilnica, kjer se vse gorje, vsa izguba, vsa nevzdržna bolečina tega patetičnega, smrtnega človeškega bitja, za katere se tako strašno trudimo, da bi jih zanimali, zberejo in mučijo čisto dušo, ki je bila v nas zasajena ob rojstvu, dokler je ne prepozna nihče več, niti mi sami. Vsak dan ustvarjamo pekla. Temu ne ubežimo.

Onkraj našega nadzora je. Ni mu mogoče ubežati, vse dokler na vztrajno prigovarjanje naših src po naših žilah teče kri. Bolečina je dediščina rojstva in izguba je usoda vsch. In groza sveta *bo* zdrobila tvojo dušo v prekleto ruševino - toda da priznaš premoč mučiteljem? Da se jim pridružiš? *To* je prava strahopetnost. In jaz sem strahopetec.

Toda tudi on je. Stisnem zavoro. Policaj je brata vklenil in ga potegnil na noge. Obrneta se proti meni, policaj še vedno drži pištolo. Premaknem se naprej. Policaj nekaj vpije. Naprej. Strel v zrak. Naprej. Ustrelj proti meni, toda ne ganem se. Brata gledam. Naravnost vanj sem usmerjen in vedno hitreje grem.

Vse se razgradi.

V oči si zazreva. Za njegovimi se odpre neskončen prostor in svetloba pridre ven.

Nočni let Pariz-New York. Ura je ... ne vem, ne vem, koliko je ura. Visoko v zraku smo, vzleteli smo ob devetih zvečer in pristali bomo tudi ob devetih zvečer, če sem prav razumel. Torej je ura nič, ali kolikorkoli je pač ura na Grenlandiji, čez katero menda letimo. Menda pravim zato, ker zunaj zemljo prekrivajo gore s pejsažev flamskih mojstrov - oblaki, saj razumete -, ki so v luči sonca, odbiti z bele lune, zmečkano aluminijasti. Rekel bi srebrni - in najbrž ne bi bil prvi - toda modrikasti mrak in naključna raztrganost vlažnih srag me ne spominjata na srebrnino, temveč bolj na nekakšno visokotehnološko pokopališče, ujeto v led.

Nad njim drsimo. Hrum motorjev je gost in zadušen, zrak ima okus po konzerviranem kisiku. Luči so ugasnili in večina potnikov spi. Tudi ona spi ali pa se zgolj pretvarja, da se ji ne bi bilo treba pogovarjati z mano. Vse sva si že povedala, trikrat, štirikrat, pravi, in ker s pogovorom ne moreva rešiti njene nesreče, je name večkrat naslovljen očitek, da govorim samo zato, da bi se otresel svoje udeležbe pri vsem skupaj. Kar seveda ni res, ampak očitka ne morem zavrniti na način, ki bi bil do nje dovolj uvideven, zato samo skomigam z rameni in grizem notranjost svojih lic. Resnica je za zdrave in za srečne, nam ostajata molk in prepričanje, da smo molčali z najboljšimi nameni.

V avionu iz pikslov sem, ki prečka Grenlandijo. Sedim nekje pri repu in na tem ekranu ne zavzamem niti tisočinke piksla